

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vse po starem.

Pred sabo imamo letna poročila srednjih šol kranjskih. Ako bi človek sodil po jeziku, v katerem so sestavljena, tedaj bi moral misliti, da slovenske šolske mladine niti na Kranjskem nič več ni. Leta nemška poročila pa morajo konstatovati slovenskih dijakov večino, ki je tako ogromna, da nemškega naraščaja res skoraj videti ni. Pomislimo le, da na gimnaziji v Kranji je naveden jeden sam Nemeec, o kojem pa ni gotovo, če je tudi cel! In vender je tudi poročilo te gimnazije nemško in na nemško so tudi prevedena imena rojstnih krajev v naši slovenski domovini! To je škandal, o katerem smo zadnja leta v našem listu mnogo pisali, a nismo dosegli, razun slovensko letno poročilo o nižji gimnaziji ljubljanski. Danes o tem ne govorimo več, ampak se od tega žalostnega poglavja poslovimo s kratko opombo, da se ne moremo prečuditi, kako k temu letu za letom molče faktorji, kojih uloga bi bila, delati na uvedbo slovenskega jezika v šolskih poročilih!

Drugo, kar nam nova šolska poročila pred oči stavljajo, je zopet to, da je z jezikovno uredbo naših srednjih šol čisto, pa prav čisto vse pri starem. Nočemo na to opozarjati, da Slovenci nimamo niti jedne popolne slovenske gimnazije, čeprav je to, da naučna uprava našem narodu ni dala srednjih šol v našem jeziku, kakor jih vzdržuje drugim manjšim narodom v njihovem, krivica, nad katero bode poznejšnji zgodovinar žalostno z glavo zmajeval. Saj smo tako ponižni, da bi bili celo zadovoljni, ako bi se le nekateri predmeti višjih gimnazijskih razredov predavali v slovenskem jeziku. To vsaj je razvidno iz tega, kar je doslej v tem oziru sklepal deželni zbor kranjski. Po dotičnih sklepih iz l. 1894 in 1895 naj bi se ukrenilo vsaj to, da bi se na gimnazijah v Ljubljani in v Novem mestu uvedel v petem razredu slovenski učni jezik za veronauk, latinščino, matematiko ter naravoslovje, in sicer s šolkim letom 1895/96 ali najkasneje 1896/97. Vočili so k tem sklepom jedino le praktični oziri,

zlasti to, da imajo dijaki, ki se uče na nižji gimnaziji predmetov v slovenskem jeziku, velike težave, ko se morajo v petem razredu hipoma vseh predmetov učiti zgolj v nemškem jeziku. Ali niti iz teh razlogov in za omenjene predmete ni pričakovati, da bi Slovenec prišel do svoje pravice.

Kako so bili ti sklepi v c. kr. deželnem šolskem svetu vzprejeti, bodisi v starem, bodisi v novem? Glede starega je gospod dr. vitez Bleiweis v deželnem zboru vzkliknil: „Lasciate ogni speranza!“ Iz njegovega tedanjega govora in sploh je znano, kako se je prošel dr. Klobutar nemškutarsko glede tega predmeta izražal v deželnem šolskem svetu, kateri se je tudi res z večino uprl razširjenju slovenstva na višjih gimnazijah. Deželni zbor je na to po predlogu gospoda Hribarja v seji dne 14. februarja 1895 še bolj energično zahteval uvedbo slovenskega jezika za omenjene predmete ter deželnemu odboru naročil, naj neutegoma skrbi za potrebne učne knjige. V novem deželnem šolskem svetu je bila ta stvar zopet na razgovoru, pri katerem so se baje ponavljali stari predsodki in piškavi razlogi proti sklepom deželnega zbora, ne da bi bilo prišlo do kake odločitve. Stvar torej visi, kakor da bi se zanj čisto nič ne mudilo! Šole so sedaj končale, kakoršne so bile pred zadnjimi sklepi deželnega zbora, in se bodo takšne pričele za bodoče leto vzlic istim sklepom. Quousque tandem!

Jedno pa bi še radi naglasili. Vsled znane državniške modrosti, ki velja za nas Slovence, da naj si namreč vse sami ustvarimo, če kaj imeti hočemo, pripravljamo tudi iz svojega slovenske učne knjige za višje gimnazije. Koliko je že pripravljenega, ni natančno znano. V imenu našega srednjega šolstva in narodne stvari prosimo dotične gospode šolske pisatelje, naj požrtvovalni, kakor so, pospešijo svoje delo na to stran. Težko je sicer, pisati šolske knjige brez zagotovila, da pridejo tudi kedaj v rabo, — ali tu velja izpodbiti tiste ugovore, katere vedno uporabljajo nasprotniki naši, bodisi pri vladi ali v drugih krogih, da učnih

sredstev nimamo in da zategadelj ni izpolniti naših želja. Naj se torej že zaradi tega brez odloga vse do zadnje pičice opravi! Saj smo navajeni trnjevega pota za vsako malenkost. Deželni odbor pa naj ima, kakor mu je naročeno, to velevažno vprašanje vedno pred očmi, da ne bode deležen tujih grehov, s katerimi se krati naši mladini ravnopravnost in vsemu narodu vižja omika!

„Morituri Te salutant!“

IV.

Položaj na Primorskem je najjasneje in najkoncizneje opisan v članku, kateri je priobčila praska „Politik“. Prijavljamo ta članek v prevodu iz tržaškega slovenskega glasila. Članek slóve:

„Odnosaji pri nas tu doli, v Trstu z okolico vred, na Goriškem in v Istri, so postali res že neznosni in nepretoľmačljivi. Neznosni za Hrvate in Slovence, a nedoumni z ozirom na postopanje Italijanov in vlade. Zgodovina pač ne pozna česa sličnega temu, kar smo doživeli v Trstu in v okolici v zadnjih desetletjih. Glasom statističkih podatkov so se tu v 40 letih sem tako premenili etnografski odnosaji, da so Slovenci od dveh tretjin iz petdesetih let padli na jedno petino v devetdesetih letih in da so v isti dobi Italijani poskočili od jedne na tri četrtine. Tega pa nikakor ni smeti pripisovati le mlačnosti Slovencev ali pa morda višji kulturi Italijanov. Kultura naseljenja pred 40—50 leti je bila jedna in ista v masah obeh narodnostij. Da pa je poskočila na jedni strani, in da se je število Slovencev zmanjšalo, a ono Italijanov povišalo, je pa to pripisati samo in jedino le postopanju oblasti. Mej tem, ko so se v mestu snovale italijanske ljudske šole, italijanske srednje šole, italijanske strokovne šole, storilo se ni ničesar za Slovence — dá: s prošnjo za osnutje jedne jednostavne ljudske šole vlačijo se sem in tja že jedno desetletje, ne da bi mogli doseči isto. V okolici tržaški sami so zasnovali italijanske vsoporednice in več italijanskih otroških vrtcev; slovenske učitelje pa so izročili

Listek.

Iz klerikalnega kluba.

Če sem prav poučen, imeli so klerikalni deželni poslanci neposredno pred koncem deželnozbornskega zasedanja kaj zanimivo klubovo sejo. Iz verodostojnega vira sem izvedel nekaj podrobnostij in jih zapisal, da izve tudi širši svet zanje.

Na dnevnem redu je bila samo jedna točka: Volitev novega klubovega načelnika.

Pri tej točki se je unela sicer ne živahna, a toliko bolj karakteristična razprava. Zlasti dva gospoda sta se z unemo potegovala za mesto klerikalnega generala. Oba sta navajala za svojo kandidaturo jako tehtnih razlogov, a tudi skoro vsi drugi bi bili radi sedli na Klunov stolček.

Gospod Viljem Pfeifer se je prvi oglasil in se skliceval na to, da je bil kot Klunov naslednik voljen v finančni odsek in s tem nekako priznan kot vodja, vrh tega, da je mej deželnimi poslanci klerikalne stranke prav za prav jedini državni poslanec, kajti Povše se misli umakniti spretnejši sili!

Gospod dr. Papež je govoril drugi. Neposnemno dostojanstveno je govoril, da je vsa zbornica že razvila mnenje, da je on Klunov naslednik, ker so ga vse tri stranke volile namestu Kluna za načelnika finančnega odseka in ker tudi sicer nastopa

pri raznih prilikah kot zastopnik stranke. Mrmral je tudi nekaj — a komaj razumljivo — o grdi zavisti, nekolegijalnosti, dež. odborništvu, kupičenju mandator, nezasuženih penzijah, 36 odstotkih, a natančno ga ni bilo razumeti. To je bilo zlasti g. Povšetu zelo všeč, ker ni bilo treba odgovarjati. Gospodu Pfeiferju se je pač zdelo, da leti nekaj nanj, a ker ni mogel vedeti, kaj bo dr. Papež govoril, si tudi odgovora ni mogel spisati in je zategadelj molčal.

Gospod Schweiger je dokazoval, da mora predsednik na vsak način biti dober vinorejec, češ, dobra kapljica je prva stvar in pri volitvah zelo velikega pomena, dosti večjega nego vsi programi. (Posl. Pfeifer: Jaz imam izvrstno vino!)

Vstal je tudi gospod Pakiž in rekel, da bi bil drage volje pripravljen, prevzeti predsedstvo, kajti on da ima skušnje, gospod Zelen pa je povdarjal, da je značajnost prva lastnost vsakega voditelja ter se je zelo začudil, ko so se pri teh besedah nekateri njegovih tovarišev glasno smejali.

To dolgo debato sta gospoda Povše in Kalan molče poslušala. Oba sta pričakovala, da se jima ponudi predsedstvo in srepo sta gledala predse, silno nezadovoljna, da se še kdo drugi upa misliti na vodstvo stranke.

Prav ko se je hotel oglasiti gospod Ažman, je vstal Kalan in zagrmel:

— Ali ste katoličani ali liberalci? Mislim, da ste že navzeli brezverskega duha, ko hočete voliti predsednika. Naš vodja so ljubljanski škof, naš predsednik je samo njegov namestnik in zato imajo ekselencia gospod knezoškof pravico imenovati predsednikom našemu klubu, kogar hočejo, vi pa nimate nič sklepati, nego se pokoriti brez ugovora.

Kalan je tako grmel, da se je vzbudil celo gospod Kajdiž, kateri je bil mej debato sladko zadremal in ves zbezan vpraševal: Kje pa sem?

Kalanov govor je vse navzočnike hudo preplašil. Spoznali so svojo veliko zmoto in ponižno prosili gospoda Kalana, naj s škofom uredi vso stvar. Kalan je to obljubil in takoj odšel.

Nazaj ga dolgo ni bilo, tako dolgo, da čakajoči poslanci že niso vedeli, kako naj si čas kratijo. Gospoda Zelen in Lavrenčič sta si napravila „špano“ in sta „španala“, gospod Ažman je premišljeval, kako bi Gorenjcem žito podražil, gospod Kajdiž pa je čital kos starega časnika, v katerem je imel zavit pehtranov štrukelj in iz njega na svoje veliko začudenje izvedel, da je Napoleon III. že umrl.

Konečno se je vrnil Kalan. Bil je očitno razburjen.

— Ekselencia gospod knezoškof vam naznaja, da bodo sami sebe vprašali za svet in potem milostno imenovali predsednika.

— Kaj je to vse, kar nam imate sporočiti?

terorizmu italijanissimov. Mesto da bi bili v mestu zasnovali slovenskih ljudskih in srednjih šol, snovali so raje nemške šole. To gotovo iz ponemčevalnih namenov, kar pa se je hudo maščevalo. V teh nemških šolah so mnogi mladeniči slovenskega, ali sploh slovanskega pokolenja postali — Italijani; o preziranju slovanščine in ko jim je bilo izbirati med nemščino in italijanščino, odločili so se raje za poslednjo. Toda ne le s šolami, ampak tudi z vsakovrstnimi drugimi sredstvi ustvarili so se sedaj sestoječi etnografski odušaji, in se je umetno povpeševalo raznarodovanje Slovencev in poitalijančevanje naseljenj. S strani mož, vzgojenih v Italiji in italijansko mislečih, postopalo se je od koraka do koraka in po gotovem načrtu. Okoličanski batalijon, ki je sestel iz Slovencev okolice in kojega so vodili dobro misleči in slovenski govoreči možje iz mesta, so odpravili; to pa ne toliko zato, ker bi ta institucija ne odgovarjala duhu časa, temveč zato, ker se je ta batalijon o raznih prilikah pokazal patrijotičnega in ker je bil na poti italijanskim voditeljem. Ako pa so že na vsak način hoteli odpraviti ta batalijon, pa naj bi bili vsaj skrbeli za koje nadomestilo, da bi bili dosežali isti namen, kojega je imel batalijon: zagotovljenje ravnotežja v narodnih in državnih odnosih v okolici tržaški in v mestu samem. Tega pa niso storili. Med tem ko so se na magistratu nameščali najodločnejši Italijani, pošiljali so v okolico komisarije, nevede slovenščini, ki so bili zgolj sluga magistrata. Le-ti imenujejo „capoville“ — ta beseda se je na novo uvela v tržaški okolici, kajti staro, slovensko ime ni smelo ostati — po svoji lastni volji, ne da bi se ozirali na želje dotičnega prebivalstva, da, navadno nasprotno tem željam Komisariji s kapovili in orožniki gospodarijo po okolici, kakor hoče magistrat in slovensko prebivalstvo je popolnoma obnemoglo. Svojega prava ne najde nikjer. Ako se kdo gane samostojno, ako stori najmanjšo stvar, ki ne ugaja namenom magistrata, ovadijo ga in — kakor rečeno — šikanirajo in preganjajo; ako je podjetnik, izroči se podjetje kojemu drugemu, čisto kojemu „regnicolo“ (iz kraljestva italijanskega); ako je učitelj, in bodisi da je najboljši, uvede se proti njemu disciplinarna preiskava na podlagi golega ovajanja in obrekovanja ter se mu vzkrča kvinkvenalna doklada; ako je okrajni šolski nadzornik, zmerjajo ga listi javno z „mascalzone“; ako je duhovnik, gledajo, da bi mu škodovali na ta ali oni način.

Dá, tudi v katoliško cerkev se je usililo „liberalno“ gospodstvo. To gospodstvo je v zadnjih letih vladalo v vseh vrstah državlanskega življenja in sedaj hoče še katoliško cerkev potisniti v svoj jarm. Italijanski „liberalni“ listi so izdali parolo, da italijanski liberalizem mora — ko je že postal gospodar na vseh krajih — potegniti nase tudi gospodstvo v obsežju delovanja katoliške cerkve. In tudi v tem pogledu je dosegel že velikih uspehov. Škofija poreško-puljska je že popolnoma v rokah Italijanov. Že leta vzgajajo se v „Convitto dioc-

Kaj ste pa tako dolgo časa delali pri škofu? je vprašal radovedni gospod Zelen.

Kalan ni dal odgovora. Vzel je klobuk in odšel. Žitnik je hitel za njim in ga vprašal:

— Kaj sta pa imela?

— Zaradi tistih mojih vražjih pesmij me je prijel, katere je „Narod“ priobčil.

— O joj, je vzdihnil Žitnik.

— Da! Hudo me je držal. Na vsak način mi je hotel dokazati, da sem na njegove svetovalce mislil, ko sem pel „Slehera vera ima ljudi pa take med sabo, kateri jej več škodujejo, nego so jej na korist“. — No, izlital sem se vender.

— Kako pa?

— Rekel sem, mu, da so ti verzi merili na Povšeta, sicer pa da sem jih skoval še na gimnaziji, pod uplivom liberalnih profesorjev. Ti da so me pokvarili in mi vcepili krive in pogubne nazore, tisti moji pesniški grehi pa da so najboljši dokaz, kako potrebna je katoliška gimnazija v Ljubljani, kjer se bo mladina v pravem duhu vzgajala, ne pa v brezverskem, kakor na sedanjih gimnazijah.

— In škof?

— Prepričan je, da sem resnico govoril. Zaupno mi je povedal, da porabi moje distihe svoj čas pri utemeljevanju prošnje za ustanovitev katoliške gimnazije.

— Čestitam Ti!

— Hvala! Trdo je sicer šlo, a šlo je vender!

K.

sano“ te škofije v Kopru skoro izključno italijanski mladeniči in seveda izključno v italijanskem duhu, in gojenci istega, večji tudi hrvaščini, nameščajo se le v čisto hrvaških župnijah. V nekojih cerkvah mesta tržaškega so se čisto odpravile slovenske propovedi, po župnijah so se namestili duhovniki, nevede slovenščini; in take stvari se dogajajo tudi že po okolici. Župnikom v Rojanu je bil pred nekoliko tedni imenovan duhovnik, ki govori le slabo slovenski, ki je toli italijanskega mišljenja, da je celo svoje slovensko ime hotel pisati drugače, in ki je — vzlic ukazu naših škofov: „Nihil innovetur“ — uvel marsikoko innovacijo v cerkev rojansko. Seveda mu je zadoščenje, da ga prostozidarsko-liberalni list „Il Piccolo“ hvali ob vsaki priliki, in da so mu, valed poziva tega lista, italianissimi prirejali največe ovacije povodom prihoda v njega novo župnijo. Govori se, da mu je namestništvo ukazalo, da naj piše svoje ime slovenski, kakor je piše njega oče; toda bolje bi bilo storilo, da ga ni imenovalo župnikom v Rojanu. Namestništvo se pač sklicuje na zadnje ljudsko štetje, glasom katerega je v Rojanu 6000 Italijanov in le 2000 Slovencev, ter izvaja iz tega, da je treba tam propovedovati in sploh uradovati tudi in sicer večinoma italijanski. V Rojanu pa je v resnici le neznaten odstotek Italijanov in tega dejstva ne morejo porušiti vsa ljudska štetja in morebitne druge izjave. Magistratne oblasti so sicer res našle tam 6000 Italijanov in le 2000 Slovencev, toda c. kr. državna oblast kakor nadzorovalna ustanova bi se prav lahko — da bi le hotela — prepričala o tem, na kakov način in s kakimi sredstvi se je dosegel tak uspeh.

Tako postopanje mora ogorčiti. Pomislite le, kaka čustva morajo prošinjati Slovane, ko vidijo, da so neizprosno izročeni mrtvim številkam statističnih izkazov, o katerih ve vsakdo, da postavljajo jednostavno dejstva na glavo. Pušča se veljava povse priestranski sestavljenim statistikam in potem pa se sklicujejo na iste, da le morejo uvajati italijanski jezik v šole in sedaj tudi v cerkve, in da morejo poitalijančevati hrvaško in slovensko prebivalstvo ter posiliti isto v ono družbo, koja, danes v Gorici, jutri v Trstu in drugi pot zopet v Kopru, Poreču, ali kje drugje demonstira proti naši monarhiji in za Italijo in nje kralja. Mera za Slovane je že polna. Jedni so se, z ozirom na splošne boljše šanse, že udali Italijanom in se tudi smatrajo že Italijani, dá: navadno so najhujši italianissimi; drugih se je polastila nekaka indolencia, le-ti dvomijo na rešitvi Slovencev, videči od dne do dne, kaj se dogaja okolo njih; drugi zopet se še upirajo proti britki usodi ter zasledujejo po vzrokih temu stanju in po sredstvih, kojimi bi se isto morda vender moglo zboljšati. Med le te je šteti tudi one, ki se udeležujejo zborovanj slovenskega političnega društva, in leti so bili, ki so obiskali občni zbor dne 5. t. m. Bistvenosti iz tega zbora je že prijavila „Politika“. Tem zvestim sinovom naroda svojega krvavi srce, ko vidijo, kako se pogublja slovensko ljudstvo; prtrjali so tudi gospodu posl. Spinčiču, ko je rekel, da — ako ne pride takoj zboljšanje — okoličanski Slovenci pridejo skoro v tako položeno, da bodo morali klicati: „Caesar, morituri te salutant“; prtrjali so, ko je poudarjal, da se po izginjenju Slovencev iz okolice tržaške, poruši tudi najvažnejša opora državne misli avstrijske na tem ozemlju; prtrjal so mu in ploskali viharo svarilnim besedam njegovim, nadahnjemim po plemenitem patrijotizmu; in to pritrjenje in ta pohvala sta najboljši dokaz, da je govornik izrekel resnico, odkrito in iz prepričanja, da je izustil isto, kar občutijo oni sami že dolgo in v vseh žilah, in v vsem svojem bistvu. Njih pritrjevanje in njih pohvala sta tem razumljiveja, ako pomislimo, kaj vse počenjajo Italijani, po raznih mestih istrskih in to tudi v najnovejši čas, in kako popustljivo se vedejo proti vsemu temu političke oblasti.

V Ljubljani, 18. julija.

Veronauk na štajerskih realkah. Vladni listi so iznašli, da je učno ministerstvo bilo opravljeno upeljati veronauk na štajerskih realkah v višjih razredih, ne da bi vprašalo deželni zbor. Na Koroškem in Dolenjem Avstrijskem je v dotičnem deželnem zakonu izrecno izrečeno, da se na višjih razredih veronauk ne uči, dočim na Štajerskem nimajo take določbe. Zaradi tega je pa na Koroškem in Dolenjem Avstrijskem vlada morala deželnemu zboru predložiti v tem oziru poseben načrt zakona, kar pa na Štajerskem ni bilo potreba. To je pač

zavijanje. Če ima jeden deželni zbor določevati obvezne predmete na realkah, jih ima tudi drugi. Na vsak način je vlada s svojo naredbo kratila pravico štajerskega deželnega zbora. Samo na sebi je seveda borba proti veronauku na višji realki od strani nemških liberalcev čudna. Če je na višji gimnaziji veronauk obvezen, zakaj bi na višji realki ne smel biti.

Občinska uprava v Solnogradu je sedaj popolnoma v klerikalnih rokah. Klerikalci so najmočnejša stranka v mestnem zastopu, liberalci in nemški nacionalci se pa poganjajo za njih prijateljstvo. Klerikalci pa znajo ugoden položaj dobro porabiti v svoje namene. Dosegli so, da je mestni zastop dovolil 600 gold. za vzprejem nadškofa Hallerja, ko se je povrnil kot kardinal iz Rima. Za katoliški shod, ki bo v septembru v Solnogradu se je dovolilo 800 gld. iz mestne blagajnice in poleg tega še mesto prevzame preskrbovanje vseh dekoracij. Klerikalna uprava boče torej drago stala. Tukaj se najbolje vidi, kako bi gospodarili tudi na Kranjskem klerikalci, ako bi kje prišli do večine, bodisi v deželnem ali ljubljanskem mestnem zastopu. Stroške za ljudske šole bi pač utegnili nekoliko pomanjšati, a zato bi izdajali denar za druge specialno klerikalne namene.

Srbi in Madjari. Ogerska vlada z vso silo pospešuje madjarizacijo. Samouprava srbske cerkve jej je jako na potu, ker dela ovire madjarizaciji. Zato jo pa skuša na vse mogoče načine omejiti. Te dni je ogerska vlada naročila odboru za srbski cerkveni kongres, da mora zapisnike o svojih sejah doposlati prevedene v madjarščino. Odbor je pa odgovoril, da tej zahtevi ne more ustreči. To bi bilo pretežavno. Jezik kongresa je srbski in za kongres ne veljajo ogerski jezikovni zakoni, ker zboruje v Karlovcih na Hrvatskem. Radovedni smo, kaj boče odgovorila ogerska vlada. Sicer se pa stvar tiče tudi Hrvatske. Ko bi hrvatska vlada in pa hrvatskega sabora večina se zavedala hrvatskih narodnih pravic, bi tudi morala odločno ugovarjati takemu urivanju madjarščine na Hrvatskem. Seveda od sedanje hrvatske vladne stranke kaj takega ne smemo pričakovati.

Ustaja na Kreti. Turki na Kreti začenjajo tako delati, kakor so 1876. leta v Bolgariji. Pobijajo kristjane, pežigajo in podirajo njih hiše, uničujejo vinograde in ropajo živino. V vsem tem se odlikujejo turški vojaki. Tako je vojna turška ladija streljala na kristjane na obrežju. Civilni guverner Berović je sam močno nevoljen na postopanje vojakov, a vojaški guverner Abdula paša zagovarja vojake in civilnemu guvernerju nasprotuje. Generalni guverner Berović se je že pritožil proti vojaškemu guvernerju v Carigrad, a ondu se ne morejo odločiti na nobeno stran. Tudi zastopniki vevlastij so že turško vlado opozorili, da je na Kreti zavlada popolna anarhija. Turška vlada jih je seveda odpravila z lepimi besedami, kakor je že navada njena. Kazalo je že, da boče na Kreti kmalu mir, a zadnje dni so se pa razmere na slabše obrinile in nobeden ne ve, kako se še stvar izteče.

Ustaja na Kubi. Španska vlada je razglasila, da se boče s tujci, ki ostanejo še dalje na Kubi, ravno tako postopalo, kakor z domačini, ako boče še podpirali ustajo. Ta ukaz je naperjen proti tistim, ki dovažajo orožje na Kubo. Sedaj je pa vprašanje, kaj poretu Zjedinjene države. Po neki pogodbi Španci ne smejo usmrtiti nobenega državljanu Zjedinjenih držav. Novi ukaz španske vlade pa temu nasprotuje in Zjedinjene države utegnejo zatorej ugovarjati. Proti Zjedinjenim državam pa Španci gotovo ničesa ne opravijo. — Španija pa odklanja sedaj vsako tuje posredovanje na Kubi. Izjavila se je španska vlada tudi, da poprej ne more dovoliti nobenih reform, da se ustaši podajo. V Madridu so torej še vedno ponosni, a ne ve se, kako dolgo da boče še, kajti ustaši vedno napredujejo in bodo deželni čas dobro uporabili. Poguma še niso prav nič zgubili, posebno ker je skoro vse domače prebivalstvo na njih strani.

Sleparstvo duhovnika Jerama v Ameriki.

Časih smo mislili, da so v Ameriki bivajoči slovenski duhovniki najboljši prijatelji in zaščitniki slovenskih izseljencev, da jim smejo poslednji brezporojno zaupati. Sedaj nismo več tega mnenja, sedaj moramo vsakemu slovenskemu rojaku zaklicati svarilno besedo: Ne verujte nikomur samo zategadelj,

 Dalje v prilogi.

ker je duhovnik, sodite vsakega po njegovih dejanjih, ne po njegovih besedah!

Povod temu svarilu je dalo sleparstvo, katero je storil v Ameriki bivajoč slovenski duhovnik, in čigar žrtva so slovenski izseljenci. Temu sleparju so šli na roke drugi slovenski duhovniki, seveda nevede, da delajo za navadnega spekulanta.

„New-Yorker Volkszeitung“ je o tem prežalostnem dogodku priobčila daljši članek, kateremu smo povzeli naslednje podatke.

Slovenski duhovnik J. Jeram, kakih 35 let star mož, je približno pred šestimi meseci začel mej slovenskimi delavci v San Francisku v Kaliforniji agitovati za ustanovitev slovenske katoliške kolonije in je znal za to idejo pridobiti tudi slovenske duhovnike v drugih ameriških krajih. Misel sama na sebi ni slaba in ubogim slovenskim izseljencem je ugajala tem bolj, ker jim je obljuboval, da se naselijo v pokrajini, podobni do malega svetopisemskemu raju in imenovani Eden Valley, rajska dolina. Dotični svet in ves fundus instructus je bil na prodaj za 75.000 dolarjev, katero svoto je plačati v 5 letih in jo v tem obrestovati po 6%. Jeram in njegovi agentje so pripovedovali slovenskim rojakom, da bode kolonija obsegala 10.000 oralov izvrstnih zemljišč, 1250 glav govedi, 1000 prešičev in kakih 80.000 sežnjav stavbinskega lesa, vrh tega, da je tam že sezidan in lepo urejen „hotel“. Ta „raj“ je bil last družbe Real Estate, katere agent H. Lang se je zvezal z Jeramom, da bi oba naredila dobro kupčijo. Jeramu in Langu se je seveda mudilo dognati kupčijo čim prej mogoče. Zato sta ustanovila delniško družbo in delnice prodajala po dolarju. Na ta način je Jeram zbral kakih 25.000 dolarjev. Nekaterim za stvar unetim Slovincem, se je zdelo čudno, da hoče Jeram kupiti „mačka v žaklju“ in izrekli so željo, naj bi nekateri izkušeni možje kolonijo, Jeramov raj, prej ogledali, predno se kupi. Jeram pa se jim je odločno uprl, češ, kolonije si ne sme nihče ogledati, dokler ni kupljena, sicer bi bila bolj dražja. Ker je Real Estate zahtevala, da se mora svet do meseca marca prevzeti, sta Jeram in Lang podvojila svojo agitacijo. Jeram je sklical za stvar zanimajoče se Slovence v Chikago, kamor je prišel tudi sam in jih nagovarjal, naj kupijo delnice. Obljuboval je, da dobi vsak, kdor vzame 50 delnic po jeden dolar, 10 oral dobrega sveta, primerne stavbišče in lesa kolikor potrebuje, dočim bo živina skupna last. Jeramova spekulacija se je obnesla in konec meseca marca je prišlo okoli 250 oseb v Eden Valley. Ko so kolonisti zagledali ta „raj“, so se prestrašili kajti Jeram jih je bil zapeljal v pravo puščavo. Razen „hotela“ ni bilo nobenega bivališča. Tisti, ki so bili vzeli mnogo delnic so se nastanili v hotelu, vsi drugi so morali z ženami in otroci nočiti na prostem, dasi je dolgo časa neprestano deževalo. Ker ni bilo dobiti živeža, je nekaj ljudi kar prvi dan odpotovalo.

Že pri potovanju iz Chikago do postaje Uktiah je Jeram „zaslužil“ lepe novce, kajti vsak kolonist je moral odriniti za potne troške 56 dolarjev, a zaslužil je še več. Dal je namreč za ves svet le 70.000 dolarjev, dočim so morali kolonisti plačati zanj 75.000 dolarjev. Razen teh 5000 dolarjev je pa Jeram dobil od družbe Real Estate, od katere je kupil svet, 10% provizije in je torej pri tej spekulaciji „zaslužil“ okroglo svotico 12.000 dolarjev. Kupljeni svet je komaj tako velik, da bi moglo tam živeti deset rodbin, nikakor pa ne zadostuje za 250 oseb. Vsa kolonija obsega komaj 1000 oral sveta, ravnelega sveta je kakih 300 oral, ostali svet je brdovit in se ne da obdelati ter je poraben le za pašo.

Jeram je kretil kolonijo na svoje ime, koloniste po zmatra za svoje sužnje. Tisti, ki so imeli kaj denarja, so že koj po prihodu zopet odšli, ostali so le ljudje, kateri so vse, kar so imeli, žrtvovali za nakup delnic in zdaj nič več ne premorejo.

Ljudje morajo trdo delati, Jeram pa živi v hotelu s kuharico, se veseli življenja in premišlja, kako zvabiti v svojo pustnjo novih kolonistov. Ker so kolonisti spoznali, da so osleparjeni in se začeli — kakor pravi Jeram — puntati, je vrli duhovni pastir sestavil odbor, kateremu je naloga, varovati njegovo osebo. Vsi odborniki so oboroženi in Jeram je slovesno oznanil, da ima pravico ustreliti vsakega, kdor ga razžali. Ker je to neki osleparjen kolonist storil, ustrelil je Jeram nanj iz okna in mu razstrelil nogo!

Pred kratkim je obiskal kolonijo neki notar, kateri je v Jeramovem imenu zahteval, naj vsak kolonist podpiše pogodbo, s katero se zaveže, ostati 50 let član kolonije in delati kar mu Jeram ukaže. O razdelitvi sveta, katero je Jeram prej ljudem obljuboval, ni bilo več govora. Ljudje niso hoteli podpisati in Jeramu bi se bilo slabo godilo, da je ni tisti dan popihal v San Francisko.

Jeramovi adjutantje so na to razstrosili govorico, da se je na nekem mestu kolonije našla zlata žila. Storili so to, da bi obupajoče koloniste pomirili in ob enem zvabili novih kolonistov v Eden Valley, katerim se prodajajo delnice po 2 dolarja komad.

Jeramova kolonija bo prej ali slej gotovo banerot napovedala in mnogo slovenskih rojakov pride na beraško palico.

V tem istem zmislu kakor „New-Yorker Volkszeitung“ poroča o Jeramovem „raju“ tudi novojeorški „Glas Naroda“, iz katerega priobčimo tekom prihodnjega tedna nekaj sestavkov o prav amerikanškem sleparstvu slovenskega duhovnika Jerama.

Slovensko Sokolstvo.

Ljubljanskim Sokolom. Drevo po skupnih vajah je jour-fixe na telovadnični galeriji. Začete k prostih vaj točno ob polu 9. uri. Ker se izvajajo že skoro vse za izlet v Kranj namenjene proste vaje, je pogled z galerije tudi za netelovadce jako zanimiv. Začetek jour fixa po 9. uri.

Pod Nanos. V naših telovadnicah je sedaj izvanredno življenje. Sokoli pripravljajo se na svoje izlete. V vztrajnosti in oduševljenju pozabi se celo vročina zadnjih dni. Naše Sokolstvo pripravlja se le na dva večja izleta — pod skaloviti širokopleči Nanos v nedeljo dne 26. julija in k zibeli najmlajšega čilega „Sokola“ v starodavni Kranj dne 9. avgusta. Poleg tega ima večina društev izpolnjevati svojo nalogo v ožjem delokrogu.

Prvi sestanek pod Nanosom priredi „Sokol“ v Postojni. Temu se pridruži korporativno tržaški „Sokol“, ki prihiti prek Krasa in večja deputacija ljubljanskega „Sokola“, ki vkljub naporom in žrtvam za izlet v Kranj ni odrekel sodelovanja. Udeležbe se izleta baje tudi posamezni člani goriškega in celjskega „Sokola“. Izlet ima nalogo združiti in seznaniti v primeren središču zopet nekaj več našega moštva ter omiliti Sokolstvo in vzletne njegove ideje prebivalstvu pod mogočnim Nanosom in v lepi obljubeni dolini Vipavski. To ljudstvo veseli se že sedaj neobičajnega narodnega praznika.

Kraj za ta izlet je skrajno ugoden; v središču treh okrajev pristopen je vsakomur tudi iz daljne okolice; od železnice pa pripelje voz obiskovalca v kratkem času do romantično ležečega sela. G. Lipe Kavčič ponudil je našemu Sokolstvu gostoljubne svoje prostore. Mogočni dve dvorani, prirejeni iz prejšnje pivovarne za mnogoštevilne tržaške tujce in vojske, vzprejemata lahko na stotine rodoljubov in bistro gospodarjevo oko zasleduje pozorno potrebe svojih gostov po naporih vročega dne. Na prijaznem vrtu pa bladi lahka kraška sapica vedra čela vročerkvne mladine. Nad nami strmi proti nebu orjak Nanos, vabeč na poset; saj se pride v 1½ uri na vrh, od koder se odpre prekrasen razgled po celim Notranjskem tja do gorejskih velikank in do sinje Adrije. Kdor more, naj ne opusti stopiti na višave. Zares — torej izlet, ki ponuja Sokolstvu in občinstvu najlepšo priliko k narodnemu delu in sveži zdravi zabavi. Na zdar!

Vsesokolski izleti v Pragi dajejo narodu češkemu nekaj račun o delovanju češkega Sokolstva. Češka Sokolska Zveza ustanovi poseben odbor, kateremu se je brigati za dostojno prireditve vsesokolskega izleta. Ta odbor ima več odsekov: za telovadbo, za gradnjo telovadišča, za sprejem gostov in njihna stanovanja, blagajniški odsek in dr. Časopis „Sokol“ ima celo leto pred izletom prilogo „Slavnostni Vestnik“, v kateri prinaša vse izleta se tiče stvari. Živahno gibanje se razvije v sokolskih društvih. Osobito se proste vaje že celo leto pred izletom začno vaditi, da se saj kaj ne poškvari pri javni izvedbi v Pragi. Posebni slavnostni odseki so v vedni zvezi z slavnostnim odborom v Pragi. Skratka Zveza in vseh sokolskih društev vzajemna skrb je, da se izlet izvrši kar najdovršnejše, najsijajnejše. Vsesokolski izleti so bili doslej trije. Prvi je bil l. 1882 še za Tyrševga življenja. Telovadilo je 700 telovadcev v 40 vrstah pod poveljstvom vsled uspelosti blagoslovljenega dela svojega srečnega Tyrša. Ta prvi izlet se ima po pravici za obrat v sokolski zgodovini. Drugi izlet je bil l. 1891. Po 9 letih je zopet skupno stopilo vse češko Sokolstvo v štirikrat pomnoženem številu pred narod. Slavnostnega sprejema se je udeležilo 206 društev s 5600 člani, 2300 telovadcev je izvajalo proste vaje, 250 telovadskih vrst je telovadilo na brezštevilnih orodjih velikanskega telovadišča. Lanskega III. izleta se je udeležilo 6676 Sokolov v sprejemu, 4243 telovadcev je delalo proste vaje, 469 telovadskih vrst je telovadilo na orodjih. Prvikrat je nastopil sokolski naraščaj, 721 dečkov 8 do 15 let starih, izvajal proste vaje s palicami in telovadil na orodjih. Število udeležencev se je po-

množilo proti l. 1882 štirikrat, telovadcev šestkrat, telovadskih vrst desetkrat. Dobro znamenje je, da je prirastek telovadcev večji, nego netelovadcev. IV. vsesokolski izlet bo l. 1899.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. julija.

— (Občinski svet) imel bo v torek, 21. julija ob 6. uri zvečer v mestni dvorani izredno sejo. Dnevni red: I. Predsedstvena naznanila. II. Čitanje in odobrenje zapisnika poslednje seje: III. Pravnega in personalnega odseka poročilo o dopisu c. kr. deželne vlade o zadevi izplačila odškodnine občine Spodnja Šiška radi inkorporacije Tivolskega posestva. IV. Finančnega odseka poročilo o dodatnih kreditih k proračunu za tekoče leto. V. Policijskega odseka poročila: a) o nasvetu mestnega magistrata glede stojišč prevoznikov; b) o prošnji zadruge prevoznikov za oproščanje mitnine; c) o računih za mestne uboge in v mestni ubožni hiši nastanjene hiralce za l. 1895. VI. Šolskega odseka poročila: a) o nekaterih spremembah statuta za višjo dekliško šolo in o otvoritvi I. razreda te šole; b) o ustanovnem pismu mestne ustanove v znesku 250 gld. za obiskovalce višjih obrtnih šol. VII. Občinskega svetovalca dra. vit. Bleiweisa samostalni predlog glede prireditve trnovskega pristanišča in pristojbine za staveni material. VIII. Obč. svetovalca dra. Val. Krišperja samostalni predlog: a) da se pri zgradbi javnih poslopij, zlasti šol, jemlje ozir v prvi vrsti na mestni del pri Križankih; b) da se pri odkupovanju hiš in zemljišč skuša dobiti primeren prostor za mestne „square“; c) da se predružači sklep mestnega zbora z dne 2. okt. 1895. IX. Pravnega in personalnega odseka poročilo o disciplinarni preiskavi proti mestnemu slugi Albinu Jebačinu. X. Regulačnega odseka poročila o odkupih hiš in svetá sledečih hišnih posestnikov ljubljanskih: a) Kranjske industrijske družbe v Pristavskih ulicah št. 8; b) Josipa Kontnyja v Hilšerjevih ulicah št. 6; c) Ane Regallyjeve v Kravji dolini št. 26; d) Antonije Tomšičeve na Sv. Petra cesti št. 15; e) Marije Czermyjeve v Črevljarskih ulicah št. 3; f) dra. Karola Ahazhizha v Frančiškanski ulici št. 8 in f) Val. Zeschkovih dedičev v Dolgih nlicah št. 1 in 3.

— (Slovenskim gasilnim društvom) dopisilja sedaj stalni odbor avstrijskih gasilcev (Ständiger Oesterreichischer Feuerwehr-Ausschuss) poziv, naj se odzovejo povabilu zaveze ogerskih gasilnih društev in naj odpošljejo svoje oficijelne zastopnike k zborovanju rečene ogerske zaveze, katero se bo vršilo sredi meseca avgusta. Stalni odbor avstrijskih gasilcev priporoča udeležbo jako toplo in obeta znižano vožnjo in raznih drugih udobnosti. Slovenska gasilna društva prosimo in svarimo, naj se temu povabilu nikar ne odzovejo. Zborovanje ogerskih gasilcev je le pretveza, da bi se v židovsko Pešto zvabile kolikor mogoče tujcev. To je le reklama za madjarsko milenijsko razstavo. Vsakemu zavednemu Slovincu mora narodni ponos braniti, da bi obiskal madjarsko razstavo, da bi količkaj pripomogel k proslavi tistega naroda, ki je najljubtejši naprotek naših narodnih prizadevanj in krut zatiralec na ozemlju krone ogerske živečih drugih narodnostij. Kdor gre v Pešto, povečuje židovstvo in madjarstvo, tisti ni in ne more biti pošten Slovenec. Uverjeni smo, da slovenska gasilna društva ne bodo hotela služiti za štafazo madjarsko-židovski oholosti in dobljeno vabilo stalnega odbora avstrijskih gasilcev vržejo v koš.

— („Glasbene Matice“) odbor se je v svoji včerajšnji seji tako le konstituiral: Predsednik: g. F. Ravnihar, njega namestnik: g. A. Svetek; tajnik: gosp. I. Belè, namestnik: g. I. Krulac; blagajnik: g. A. Petrovič, namestnik: gosp. I. Hrašt; arhivar: g. A. Razinger, namestnik: g. F. Trdin; šolski nadzornik: g. dr. E. Volčič, namestnik: g. dr. M. Hudnik; gospodar: gosp. I. Sbrizaj. V umetniškem oдаku so gg: Belè, Gerbič, Hubad in Razinger.

— („Kepa“ na korist Ljubljani) Kakor je našim čitateljem že znano, pričelo se je lansko poletje na Moravskem potom tako zvanih „Schneeballen“ nabirati v korist onim ljubljanskim prebivalcem, ki so vsled potresa trpeli škodo. To nabiranje, ki se je razširilo na celo našo monarhijo in deloma tudi že na inozemstvo, imelo je lep uspeh in znaša zbirka danes že štiri tisočake. Zbirajo se namreč razne pisemske marke ter pošiljajo ljubljanskemu magistratu, ki jih pri poštnem erarju zamenjava za odnosno gotovino. Zadnji čas poslalo se je mestnemu magistratu v pisemskih markah: iz Reichenberga zbirka 2 gld. 55 kr. in 90 pfeni-

gov; z Dunaja zbirka 2 gld. 15 kr.; gospod Josip Gromann na Dunaju izročil zbirko 4 gld.; ravnateljstvo višje dekliške šole v Monakovem priposlalo zbirko 4 marke in 70 pfenigov; iz Liegnitz zbirka 1 marka in 50 pfenigov; gospod Armin Gradišnik v Hrastniku priposlal zbirko 1 gld.; iz Ptuj zbirka 60 kr. in iz Grafensteina zbirka 50 kr.

— (K jutrišnjemu občnemu zboru posestnikov meščanske vojašnice v Ljubljani.) Naprošeni smo javiti v imenu nekaterih posestnikov, ki so po opravih zadržani udeležiti se jutrišnjega zbora, da so za prodajo le pod pogojem, da se ta razpiše javno, nikakor pa ne kaže prodajati pod roko, ker bi taka prodaja bila proti interesom posestnikov in utegnila vzbuditi protest.

— (Pevsko društvo „Ljubljana“.) Današnja vrtna veselica pri Ferlincu v korist družbi sv. Cirila in Metoda obeta imeti glede na živo zanimanje občinstva in ozirom na raznovrstne priprave pomnoženega odbora najboljši uspeh, kar je zaradi dobrodelnega namena vsekako želeli. Jutri izleti društvo v Dob. Odhod ob 2. uri popoldne s kamniškim vlakom.

— (Pazite na otroke!) Včeraj se je v Schorberjevi hiši na Dunajski cesti primerila mala nesreča, katera bodi v svariilo vsem starišem. Otrok v rečeni hiši stanujočega uradnika, petletna Ana Schiffer in trinapolletni Kazimir Schiffer sta nekje dobila nekolička špirita in ga užgala. Ko je špirit gorel je fantič pihnil v plamen. Špirit se je razpršil na vse strani in sta bila otroka na obrazu, na rokah in na prsih precej hudo opečena.

— (Razkrinkan kavalir.) Dober teden hodil je po Ljubljani jako eleganten gospod finega vedenja, kateri se je predstavljal kot „višji nadzornik Gizela-zavarovalnice“, kateri lepi naslov je ljubljanskim meščanom silno imponiral, celo tistim, ki so gospoda K. M. poznali bližje še izza časa, ko si je kot trgovski pomočnik pošteno služil vsakdanji kruh. Višji nadzornik je bil jako prijazen in se je časih ponižal tako daleč, da je izvolil od tega ali onega gospoda vzeti kaj malega na posodo. Kot gourmand je seveda kmalu izvedel, da je restavracija na južnem kolodvoru jedna najboljših v našem mestu in ko se je o resničnosti te govorice osebno prepričal, je povabil nekaj znancev na diné v to restavracijo. Znanci so se seveda povabili z veseljem odzvali. Jedila so bila delikatna, pihača izborna. Vesela družba je mnogo dobrega zavžila in mnogo finega vinca popila, tudi pušila je seveda najfinejša smodke. Po dineju je gospod višji nadzornik natakarku zaupno povedal, da slučajno nima pri sebi denarja, da plača stroške o drugi priliki. V restavraciji na južnem kolodvoru obratujejo sicer vsakega dobrega gosta, a le če je tudi dober plačnik, slabih šal pa nečejo razumeti. In tako se je zgodilo, da je višji nadzornik zapustil restavracijo v spremstvu mestnega redarja in moral proti svoji volji na policijo. Tam se je izkazalo, da je višji nadzornik sicer sila nevaren srcem romantičnih natakark in kasirk, da pa nima nič tistega, kar daje človeku največ veljave in mu tudi v kolodvorski restavraciji zagotavlja najpopolnejše spoštovanje, da nima cvenka. Višji nadzornik ni imel niti jednega krajcarja v žepu ko je svoje znance povabil na diné. Pač pa je gojil nadejo, da mu njegovi stari znanci z veseljem pomorejo iz zadrege. Pisal je torej iz policijskega zapora njemu znanemu gospodu, naj mu posoši, kolikor potrebuje, a kakor je bila prazna nadeja glede zaupnosti restavracijskih natakark, tako tudi glede kredita pri znancih. Višji nadzornik ni dobil pričakovane pomoči za pokritje stroškov dinéja in mestna policija ga je vsled tega izročila pristojnemu sodišču.

— (Zaradi snaženja uradnih prostorov) v mestnem knjigovodstvu in mestni blagajni se dne 20. in 21. t. m. ne bo uradovalo.

— („Narodna čitalnica v Kranju“) priredi v nedeljo dne 19. julija t. l. pri ugodnem vremenu izlet v Laborški gozd. Izletniki odidejo ob polu 4. uri popoldne od hiše gosp. P. Mayr-ja ml. Čitalnične društvenike, člane „Gasilnega društva“, „Slov. bralnega društva“, „Gorenjskega Sokola“ in prijatelje imenovanih društev vabi odbor k mnogobrojni udeležbi.

— (Na gimnaziji v Kranji) je bilo koncem letošnjega leta v 3 razredih in jedni vzporednici 204 rednih učencev in 1 privatist, in poučevalo je v obveznih predmetih poleg ravnatelja še 5 učiteljev. Razsodba je bila taka: odličnjakov 43 + 1, prvega reda 124, drugega reda 25, s ponavljalnim izpitom 12. Po materinščini so bili trije Nemci, vsi drugi Slovenci. Pri vzprejemnem izpitu za prvi razred prihodnjega leta je bilo dne 16. julija vzprejetih 76 učencev. — Nemškemu „Jahresberichtu“ — glede jezikovne strani tega letopisa ponavljamo, kar smo pisali že lani, in le obžalujemo, da se vprašanje v jeziku šolskih izveštij še ni sprožilo v drž. zboru — na čelu stoji korenitega slovenskega stenografa prof. Novaka velevažna studija o slovenski stenografiji „Začetne okrajšave v slovenskem debatnem pismu. Na mnogobrojnih, zelo poučljivih vzgledih, ki so vpleteni v jedrnatte stavke, vzete ali iz življenjske prakse ali iz najrazličnejših znanstvenih strok, se nam pokazuje, kako se dajo za stenografe velevažni nauki o debatnem ali komornem pismu uporabljati za slovenščino. Želimo, da bi tem „začetnim okrajšavam“ skoraj sledile tudi „srednje“ in „končne“,

„mešane“ in „logične“ in da bi se ti završeni nauki o slovenskem komornem pismu končno združili v posebno knjigo, ki bi brez dvojbe bila prava dika slovenske stenografske literature. — Dobrotniki gimnazije, ki so v „Jahresberichtu“ podrobno in imenoma navedeni, so se tudi letos oglasili, bodisi z darovi knjig in drugih učil, bodisi z denarnimi prispevki. Poslednji znašajo 594 gld. 40 kr., med njimi dar sl. kranjske hranilnice 200 gld. in dar vis. dež. zbora 100 gld.. Od tega denarja se je za učence izdalo za obleke 86 gld. 40 kr., za knjige, papir itd. 375 gld. 80 kr., za stanovanja 182 gld. Poleg teh dobrotnikov pa je za zavod še posebne važnosti in spričuje o požrtvovalnosti kranjskega prebivalstva dijaška kuhinja pod neumornim vodstvom načelnika g. dr. Šavnika in blagajnika g. A. Drukarja. Iz radovoljnih doneskov, nabranih med prebivalstvom kranjskim, je ta kuhinja preskrbovala letos 33 učencem opoldansko in večerno hrano in se je razdelilo vsega skupaj 10.221 porcij. Požrtvovalnost Kranjcev pa gre še dalje: vrhu vsega tega je tekom leta še 28 rodbin dajalo nekaterim učencem bodisi vso hrano, bodisi o posameznih dneh. Tako vsestranski se podpira nadbudni mladi zavod! — Novo gimnazijsko poslopje, katero gradi občina, se marljivo zida in bode do meseca septembra pod streho. V poslopju bode za službo božjo tudi kapela, za katero se nabirajo prispevki.

— (Cingelj-bingelj.) Prijatelj, kateri se je te dni mudil v Kostanjevici, sporoča nam o tamošnjem župniku Damijanu Pavliču vest, katera zasluzi, da jo tu javno pribijemo: Umrlo je tam pred nekimi dnevi dekle. Na vprašanje, zakaj jej ne zvoni, odgovoril je gospod Damijan njeni sorodnici, da jej bode dal šele potem zvoniti, ko se bodo plačali stroški za zvonjenje. Pomagati si tedaj ta revica ni mogla drugače, kakor da je zastavila uro ranjce, in da je potem mogla založiti stroške zvonjenja. Kostanjeviki župnik, kakor vse kaže, nikakor neče delati sramote onim propovednikom krščanske ljubezni, katera sedaj na Kranjskem tako bujne cvetke poganja. In zadel jo je vendar enkrat neki list, govoreč o tem župniku, „da kjer ni cingelja, tudi ni bingelja“.

— (Boj s tatinskim lovcom.) Kneza Windischgratza gozdni čuvaj Melk z Unca je 11. t. m. zvečer zagledal na divjačino prežečega tatinskega lovca. Ko se mu je približal, je tatinski lovec s puško nanj pomeril in čuvaj se je moral skriti za neko deblo. Tako sta čakala drug na drugega, kdo se prej prikaže izza skrilališča. Tatinski lovec se je čakanja prvi naveličal in je zbežal. Čuvaj je dvakrat za njim ustrelil, a tatinski lovec je vendar pete odnesel. Stvar se je ovadila in orožniki so vpričo obč. svetnikov iz Selečeka preiskali tri sumne može, je-li kateri njih ranjen, ker je čuvaj sodil, da je bežečega tatn zadel. Pri preiskavi se je pokazalo, da je bil dninar Janez Opeka zadet in sicer je imel na hrbtu in pod hrbtom 13 šiber. Izročil se je sodišču.

— (Deželnozbornske volitve na Štajerskem.) „Domovina“ prinaša pod zaglavjem „Na delo“ obširen članek o pripravah za deželnozbornske volitve. V njem povdarja zlasti potrebo popolne solidarnosti slovenskih volilcev, ker ni dvoma da bodo nemški liberalci in nacijonalci, dasi se sicer koljejo na življenje in smrt, vendar postopali soglasno in složno povsod, koder se je boriti zoper Slovence, in nadaljuje potem: „Pojdejo li Slovenci v deželni zbor? Na to vprašanje se danes še ne more odgovoriti. To je odvisno od tega, kako se razmere razvijo. Če ni nobenega upanja, da bi se nanje oziralo, nimajo kaj iskati v nemškem Gradcu. „Tagespost“, glasilo štajerskih liberalcev naravnost oporeka, da bi Nemci hoteli se pogajati s Slovenci glede vstopa v deželni zbor. Toda gospodje pri „Tagespostu“ niso odločilni. Naj zmagajo nemški narodnjaki, bode v deželnem zboru štajerskem zavladal tak protiaustrijski duh, da bo vlada le morala gledati, da ga nekoliko omeji. Zato bode pa še potrebovala slovenskih glasov. Vlada s pomočjo veleposestnikov Slovincem lahko pridobi, kar zahtevajo. Po našem mnenju moramo Slovenci mej drugim zahtevati razdelitev dežel. šol. sveta na nemški in slovenski oddelak, vsak s posebnim šolskim nadzorništvom in poseben namestniški oddelak za Spodnji Štajer, bodi si že njega sedež v Celji, Mariboru ali Gradcu. Tema dvema našima zahtevama vlada prav lahko vstreže. Za osnovo posebnega namestniškega oddelka jej ni niti treba prositi dovoljenja deželnega zbora, za razdelitev deželnega šolskega sveta pa zadostuje nadpolovična večina. Da to dosežemo, je pa treba, da si izvolimo le prave može, kateri se ne bodo dali ukloniti sladkim besedam in obljubam vlade in Nemcev, kateri bodo pa tudi sami odločno delovali za dosego navedenih smotrov.“

— (Nestrpnost celjskih prusofilov) postala je že skrajna. „Domovina“ piše: Povsod imajo delavci navado, da postavijo o priliki dovršitve kake stavbe na vrhuncu iste mlaj, katerega okrasijo potem z zelenjem, zastavami itd. Istotako

storili so tudi delavci minoli teden, ko so dovršili neko stavbo v mestu, katera se sda mimogrede omenjeno, letos poleg „Narodnega doma“ jedina v celem „napredujočem“ celjskem mestu. Postavili so na vrhu zgorajšnjega odra mlaj ter na istega pritrčili tudi avstrijsko belorudečo zastavo, meneč, tako se ne zamerimo ne Slovincem ne Nemcem. Naredili pa so račun brez krčmarja. Celjske Teytone bodla je ta nedolžna zastava tako v oči, kakor svoj čas slovenska trobojnica na vrhuncu „Narodnega doma“, katero so zlobno zamenili kar čez noč s frankfurcarico in katerih žalostne ostanke so drug dan pobirali prestrašeni nemški gledališki diletanti pred Jožefovim kipom. Zaradi tega zginila je tudi v noči od sobote do nedelje iz omenjene stavbe avstrijska zastava raz mlaj, češ, v celjski nemškutarski trdnjavi smejo se razobešati le frankfurcarice, katere škilijo čez črnožolti drog tja v blaženi „raj“. Le tako naprej, predrzne izdajice, da vas čim preje spozna cel svet ter izve, koliko je vredno vaše piškavo nemštvo.

— (Muhasti okrajni šolski sveti.) Poročali smo že, da je okrajni šolski svet v Špitalu na Koroškem izdal ukaz, ki je prepovedal učitelju brez dovoljenja zapustiti kraj, kjer slušuje. Sedaj jo je ta šolski svet zopet pogodil! Sklenil je in razglasil sklep, kateri strogo prepoveduje učiteljem pisati druge stvari, razven samo strokovne, torej le metodiske in pedagogiske. Kdor bi se zoper ta ukaz najmanjše pregrešil, zapade takoj disciplinarni preiskavi in gotovi kazni! Državnega osnovnega zakona, kateri dovoljuje slehernemu, da sme svoje misli v besedi in pismu prosto izražati, tega v Špitalu ni, ali pa mislijo gospodje pri okrajnem šolskem svetu, da niso učitelji državljani. To so zares krasne razmere! Na Gorenjem Avstrijskem je neki okrajni šolski svet prepovedal nekemu učitelju, da se ne sme voziti na biciklu. Ta ukaz je sličen onemu s Koroškega in se bo seveda moral vreči v koš. Dotični učitelj — kar je ob sebi umevno — bo opustil vožnjo na kolesu prav toliko, kolikor baje spanje, jed in pijačo. Okrajni šolski svet se je najbrže nekoliko pošalil, saj šala mora biti povsod. Ča se pa komijske vloge resno igrajo, potlej si lahko mislimo resno ulogo komijskim in končno človek res ne ve, kje je meja mej šalo in resnobo.

— (Prememba v uredništvu „Soče“ in „Primorca“.) Urednik velezaslužnih goriških listov „Soče“ in „Primorca“ odstopi od uredništva. Ta svoj korak utemeljuje v danes došli „Soči“ tako-le: „Naše homatije, ki so pričele, predno sem se jaz javno zapletel v nje, so se nakrat čudno zasukale. Nakrat so postali nasprotniki zadovoljni z narodnim vodstvom, le — jaz sem jim na poti, le mene hoté moralno in gmotno uničiti. Proti moji osebi kupičjo laž na laž, katerih ne bom zavračal, ker nočem nadlegovati čitajočega občinstva s takim berilom: proti moji tiskarni pa so razplele plemenite krščansko-katoliške duše celo agitacijo. — Skratka: jaz sem postal tista „zapreka“, da ni še miru v deželi. — Kdor hoče temu verjeti, naj veruje! Jaz sicer ne verujem v resničnost takih trditev — toda nasprotnike zgrabim za besedo in zahtevam, da ostanejo vsaj zdaj pri tem, kar izjavlja „Primorski List“. — „Odstraniti hote sedlo, da ohranijo konja!“ Prav! Toda sedlo se hoče umakniti samo, hoče se tudi žrtvovati, da ostane le — konj cel! Jaz se torej umaknem — to je moj trden sklep! Bomo videli, kdo bo pa poslej na poti miru in edinosti v deželi! — Razpору na Goriškem niso več uzrok ta ali ona „načela“, tudi „Prim. List“ se izreka za „narodno vodstvo“, le razdražljiva pisava „Soče“ je vsemu uzrok. Ali vsemu temu se da prav lahko pomagati. Jaz se prav rad umaknem in prepustim uredništvo drugemu možu, saj nosim že od l. 1889. nelahko breme edino na svojih ramenih. Kdor čuti v sebi sposobnost za urejevanje „Soče“ in „Primorca“ in hoče soglasno delovati s sedanjim narodnim vodstvom, ki se osredotočuje v polit. društvu „Sloga“, naj se blagovoli oglašiti pri meni ali pri predsedniku „Sloge“ dr. A. Gregorčiču. Ako je najnovejša taktika „P. L.“ resna in nima skritih namenov, tedaj na tak način mora nastati mir in edinstvo v deželi. Ako pa miru še ne bo, tedaj bo z mojim odstopom najsijajnejše dognani dokaz, da sedanja pisarija „P. L.“ je le krinka, pod katero se skrivajo vse drugačni nameni. Upam, da gospodje okoli „P. L.“ ne bodo dajali takih dokazov, marveč da se uklonijo narodnemu vodstvu na Goriškem.“

— (Iz letnega poročila o. kr. višjega gimnazija v Gorici) posnemamo po „Soči“ naslednje podatke: Vseh dijakov je vstopilo začetkom šolskega leta 454, koncem leta jih je ostalo še 416, tedaj je med letom izstopilo 38 (!). Po narodnosti je bilo 195 Slovincov, 2 Hrvat, 173 Italijanov in 46 (!) Nemcev. Po veroizpovedanju je bilo 391 katoličanov, 7 protestantov in 18 (!) židov. Najmlajši dijak je imel 10 let, najstarejši 24 (osmošolec). Napredek je bil jako nepovoljen. Prvi red z odliko jih je dobilo 46, prvi red 274, drugi red 64, tretji red 14, a 9 jih sme delati po počitnicah ponavljalno preskušnjo iz jednega predmeta. Padlo jih je torej 19%. Če pomislimo, da jih je med letom odpadlo 38, in velika večina teh vsled slabega napredka, lahko trdimo, da je padlo najmanj 25%, ali jedna četrtnina vseh dijakov, t. j. vsaki četrtri

djak. To so grozote številke, ki dajo merodajnim krogom kaj premišljati! Slovenci na Goriškem so že zdavnaj trdnega prepričanja, da je nemški učni jezik glavni vzrok nepopolnemu uspehu. Razven tega poučujejo celo v nižjih razredih izjemni jednega le taki profesorji, ki ne znajo matrinega jezika svojih učencev, tako, da čisto učenec ne razume učitelja in učitelj ne učenca. In to je menda princip najvišje šolske oblasti na Primorskem!! Kajti pri razpisu mest in nastavljanju učnih močij na srednjih šolah na Primorskem se čisto nič ne ozirajo na take prisilice, ki so zmožni deželni jezikov, nasprotno, znanje deželnih jezikov je prisilica celo škodljivo. Tako se nastavlja zadnja leta izključno samo pristni Nemci, a domačini ne morejo dobiti kruha na domačih tleh. Toda tako ne pojde dalje. Naši poslanci zaženejo v deželni in državni zboru zopet tak krik, da bode gospod v Trstu in v Gorici neprijetno zvenelo po ušesih. Zahtevali bodo zopet, kakor se nadajamo, z najskrajnejšimi silami uvedbo slovenskega in italijanskega učnega jezika na srednjih šolah, da se bode mladina vzgojevala v narodnem jeziku, kojega bode potem potrebovala meji svojim narodom, da dobodo domačini kruha na domačih tleh, da bodo domačini sodniki in uradniki in učitelji. Samo to je naravno, pravično in pametno! Kdor ne zna slovenskega jezika, naj tudi ne je slovenskega kruha. Še nekaj opomb glede narednosti. „Soča“ pravi: Število Nemcev je menda previsoko; za koliko, ne vemo, ali za jednega prav gotovo. V IV B šoli je izkazan jeden Nemec. Ker vemo, da so v tej šoli sami Slovenci, pogledali smo imenik učencev. Res, tam se nahaja neko nemško ime, Dakschler se glasi, iz Podbrda doma. In nemško ime je že uzroka dovolj, da ga ravnateljstvo šteje in izkazuje za Nemca! S kako pravico? Ali je še kak jednak slučaj, ne moremo konstatovati, ali nam zadostuje že ta v dokaz, da se Nemci umetno — delajo, da se navzgor dokaže, če tudi z neresničnimi številkami, da je toliko Nemcev, da je neobhodno potrebna nemška gimnazija. Ali to so jalovi izgovori, kajti prepričani smo, da je takih Nemcev, ki imajo tu svojo domovno pravico ali stalno bivalšče, tako pičlo, da zaradi te peščice Nemcev nikakor ni opravičen nemški gmozj na Goriškem, kjer ni nemški jezik niti deželni jezik. Tudi gl. de pisave krajevnih imen se moramo odločno pritožiti. Tu nabajamo spake Sturja, (tedaj vendar ne več S Georgen!) Prosecco, Copriva (namesto Kopriva na Krasu!), Pliscoviza, Gargaro, Bergogna (vergogna!), Nabresna, Savogna, Ronzina, Schönpass, Quisea, Dobro, Ranziano, Vipulzano itd. — Proti pačenju naših lepih krajevnih imen se bomo morali na vsej črti odločno po robu postaviti. O tem pri drugi priliki obširneje.

* (Modernega Dijogena) je našla te dni pariška policija. V predvečer narodne slavnosti francoske je preiskala vsa tista kmeta, kjer se stikajo potepuhi in druge česib jako dvomljive eksistence. Pod mostom Ansterlitz je našla družbo 32 oseb, moških in žensk, mej temi tudi uprav klasičnega človeka, nekoga R. faela Benoita. Ko so redarji čudno družbo pripeljali pred policijskega komisarja, oglasil se je Benoit in rekel: „Jaz sem svobodni in neodvisni mož. Moj oče je bil duhovnik in mi je zapustil letno rento 6000 frankov. V zaprtih prostorih mi ni obstanka. Zdi se mi, da bi se zadušil, ko bi spal v kaki sobi. Zategadelj spim na prostem. Tako živim že deset let in to življenje mi ugaja čedalje bolj. Jaz ne stori nikomur nič zalega; pač pa sem že podpiral marsikakega siromaka. Vsak mesec mi izplača moj notar mesečni obrok moje rente. Na kolodvoru imam kovčeg, v katerem hranim svojo obleko. Umivam in preoblacim se v javnih straniščih. Čez dan se sprehajam ali grem v narodno knjižnico, kjer zasledujem, kako se književnost razvija. Zvečer grem v gledališče ali v koncert potem pa spat. Najraje ležem pod kak most, da sem na suhem. Ako me policija ne pusti v miru, se izselim v kako drugo državo.“ Komisar je moža seveda koj izpustil.

* (Blazen oče morilec svojih otrok) Trgovca Senicud v Gabu na Francoskem je v četrtek svoja dva sina stara po 17 in po 9 let, zvalil na obrežje ondote reke. Nekaj časa se je sprehajal mirno z njima, hkrati pa prijel mlajšega sina in ga pahnil v vodo, potem pa zgrabil starejšega. Ta se je sicer branil, a sila močni oče ga je hitro premagal in ga vrgel v reko, potem pa sam vanjo skočil. Vsi trije so utonili. Senicud je bil že dlje časa umobolen.

* (Krvav boj mej davčnimi uradniki.) V Hagenu v Westfalski službujoči davčni uradniki so veliki politiki in sicer pripada vsak drugi stranki. Zastopnik nihilistične stranke je te dni s svojim porednim zbadanjem ostale tovariše tako podkuril, da se je unel velik prepir in naposled krvav boj z revolverji in sabljami. Davkarja je kontrolor težko ranil; vstrelil je nanj dvakrat in ga zadel v prsa; neki praktikant je oficijala le lahko ranil, dasi je štirikrat nanj vstrelil. Davčni sluga je porabil ugodno priliko in poiskal staro sabljo, s katero je neusmiljeno udrihal po uradnikih, katere seveda vse sovražji, in posrečilo se mu je, da je jednega ranil. Konec boja so naredili redarji.

* (24 ur v kitovem želodcu.) Angleška ladja „Star of the East“ se je odpeljala k Falkland-

skim otokom na kitolov. Ko se je prikazal prvi kit, stopila sta dva kitolovca v čoln in se približala morskemu velikanu. Zabolila sta mu svoji harpuni v telo in ga ranila na smrt, a predno sta se mogla umakniti, udaril je kit z repom po ladji s tako silo, da sta oba kitolovca odletela daleč od nje. Mornarji so jednega kitolovca hitro rešili, drugega pa ni bilo najti. Spravili so kita na ladjo in ga začeli drugi dan mesariti. Ko so prerezali želodec našli so v njem kitolovca, o katerem so mislili, da je utonil. Kitolovec je bil sicer brez zavesti, a še živ. Treba je bilo mnogo truda, da je mož zopet oživil, a spomin se mu je vrnil še le po treh tednih. Povedal je, da ga je kit pogoltnil. Hkrati je bil v široki vreči, v kateri je vladala grozovita vročina. Zdelo se mu je, da se pri živem telesu kuha. Strah, vročina in nedostajanje dobrega zraka so ga omamili. Ko je ta novodobni Jonas prišel v London moral je v bolnico, kjer je počasi duševno in telesno popolnoma ozdravel, samo koža njegova je vslel vročine v kitovem želodcu in po uplusu v želodcu nahajajoče se tekočine postala taka, kakor da je ustrojena.

* (Velik požar.) Največja angleška tovarna za izdelovanje biciklov, Humber & Comp., v Coventryu je predvečeršnjim do tal pogorela. Požar je uničil 4000 povsem izgotovljenih biciklov. Škoda znaša 800 000 gld. Požar se je razširil tudi na druga poslopja in jih mnogo upepelil.

* (Ropar na železnici.) V brzovlak, ki vozi iz Brightona v London, je predvečeršnjim skočil nasmejen človek in poskusil v nekem kupeju tretjega razreda vozečo se žensko zadaviti, očitno z namenom, da jo oropa. Unel se je strašen boj. Napadlena ženska se je branila na vso moč in ker je napadalec ni mogel zadavati, vzel je nož in začel ubogo žensko klati. Dasi jej je prizadel nebroj hudih ran, je bila ženska vendar v stanu, dati znanjenja, naj se vlak ustavi. Ko je breni ropar to zapazil, je planil iz kupeja in zbežal.

Slovenci in Slovenke! ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila:

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so zadnji teden došli naslednji darovi: Voldo v pok. duh. g. F. Knifca v Ljubljani 89 gld. 47 kr.; volilo pok. g. Antona Spindlerja, c. kr. zemljiškega knjigovodje v Brezicah, 10 gld.; gđ. Mária Nadlšek pri Sv. Ivanu v Trstu je poslala s slovanskim pozdravom odborovo nabirko kot Ciril-Metodski dar v znesku 55 gld. 79 kr.; g. Franja Špilar v Št. Petru na Notr. 4 gld. 64 kr., katere so darovali: g. Vikt. Čilvisi iz Reke 1 gld., gđ. Ivanka Velepič in Adolfin Špilar 1 gld. globe, gg. Karol Gabriel, Janko Nadrah, Jurij Zornik, po 50 kr. in ostalo svoto več drugih oseb; na Slančevem večeru v Drvarnici v Črnomlju se je nabralo 8 gld.; podružnica v Veliki Pirešici 6 gld. 30 kr.; g. Ivan Šapla v Šturiji iz nabiralnika 3 gld.; g. Ferdo Špilar v Št. Petru na Pivki je nabral na praznik sv. Cirila in Metoda 4 gld. 34 kr., in sicer so darovali gg. Peter Bohinjec, ekspozit v Trnjo, 80 kr., nadučitelj Simon Punčah 50 kr., Franjo Verbič, učitelj v Slavini, 50 kr., žel. uradnik Karol Gabriel 50 kr., Andrej Lavrenčič 50 kr., pošiljatelj 50 kr. in več prijateljev šole 1 gld. 4 kr. — Živeli darovalci to in unostrian greba! — Rodoljubni svečenik se je prostovoljno zavezal, odtrgovati za našo družbo od svoje plače po 5 gld. na mesec. Poslali smo mu več položnic, da se poštnina prihrani. Tega vrlega moža bi lahko posnemalo prav mnogo duhovnikov in laikov. Rodoljubje, pišite po položnicah! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Davorin Matko v Toplicah na Dolenjskem 24 kron, nabrane ob priliki zaigiranja kresa na čast sv. apostoloma Cirila in Metoda in njihovu godu. Darovali so gg.: Josipina Kulavica, Ivanka Sitar iz Toplic in Dragotina Lapsjue iz Idrije po 2 kroni; dalje po 1 krono: gđ. Jerica Lapajne iz Črnomlja, K. Straiša, M. Hrastar, M. Klinc, A. Reiniger, F. Reiniger, Ig. Sitar, Iv. Sitar, Fr. Modic, Iv. Dakleva, Fr. Tomažič, Fr. Kunej, Jos. Garl, Fr. Persina, Zdravko in pošiljatelj; 2 kroni nabrali smo pa pri kegljanju z željo: Sv. brata Ciril in Metod, varujta slovenski rod doma in povsod! — G. A. Pirc, učitelj v Borovnici 10 kron 80 vin., katere je nabrala povodom kresa na čast sv. Cirila in Metoda gđ. Anica Suhadolnikova iz Borovnice. — Skupaj 34 kron 80 vin. Živeli rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

Književnost.

— „Učiteljski Tovariš“ ima v št. 14. in 15. naslednjo vsebino: Alojzij Kecelj: Učitelj in narod; Moč, materijal in propali dijaki; Fr. Orožen: Ustavoznanstvo; J. Ravnikar: Martin in Jera; Drd. Ivan Borštnik: K šolski higijeni; Beseda o naši reorganizaciji; Naši dopisi; Vestnik; Uradni razpisi učiteljskih služeb.

— „Pedagogičski letnik“. Ravnoakar je izšel VI. tečaj „Pedagogičskega letnika“, kateri izdaja

„Pedagogičsko društvo“ v Krškem. Lična, v „Narodni Tiskarni“ natisnjena knjiga obsega 252 strani in je okrašena z raznimi čednimi podobami. Kaj več izpregovorimo tekom prihodnjega tedna.

Trgovska.

Dunaj 18. julija. Danes se zaključijo posvetovanja glede pogodbe z Ogersko. Posvetovanja so se nanašala samo na razne točke trgovinske in carinske pogodbe, a porazumljenje se je doseglo le glede nekaterih teh točk, glede drugih pa ne. O kvoti se sploh ni nič govorilo in tudi bančno vprašanje se ni omenilo. Uspeh posvetovanj je uprav malenkosten.

Budimpešta 18. julija. Razni listi poročajo, da je ministerski svet sklenil odložiti vprašanje o kvoti do prihodnjega leta.

Atene 18. julija. Kretske ustaši so sporočili narodni skupščini, da žele, naj se čim prej doženo pogajanja z vlado, ker jim nedostaje živil in bi po zavlačevanju pogajanj ne mogli nadaljevati boja za neodvisnost.

Pariz 18. julija. Razni listi javljajo, da namerava minister unanjih del Hanotaux sklicati evropski kongres, da se na njem reši kretske vprašanje. „Matin“ ugovarja temu nasvetu.

Madrid 18. julija. Vlada je zopet določila več bataljonov, da se odpeljejo na Kubo. Matere dotičnih vojakov so izročile vladi protest zoper to, da se njih sinovi peljejo v sigurno smrt. Vlada je začela veliko preiskavo, da pride na sled tistim, ki hujskajo ljudstvo, naj se upre nadaljnemu pošiljanju vojakov na Kubo.

Narodno-gospodarske stvari.

— Državne železnice. Po nekem razglasu v „Wiener Zeitung“ objavljenem se razpisujejo vsa spodnja in gornja dela in zgradbe poslopij na delni železnici Prosan-ustje Ritzbacha na progi Marjine kopelji-Karlove var. Ponudbe je vložiti do 10 dne avgusta 1896. pri vložnem zapisniku c. kr. železniškega ministerstva na Dunaju, katere zgradbe se potem izvrše na račun koncesionarjev. Pogoji in drugi pripomočki se lahko ogledajo pri strokovnem oddelku c. kr. generalnega ravnateljstva državnih železnic na Dunaju in pri c. kr. stavbenem vodstvu v Karlovih varih.

Bratje Sokoli!

Danes v soboto 18. julija
IV. jour-fixe
na galeriji telovadnice v „Narodnem domu“
z mnogovrstnim in zabavnim vzporedom.
K prav obilni udeležbi vabita reditelja
Juraj Auer. Josip Jedlička.

Narodno zdravilo. Tako se smé imenovati boleti utešujoče mislice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Moll-ovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih nasledkih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 2 (1756—10)

Najčistejši in najboljši malinčev sirup
v steklenicah po 1 kg 60 kr. Razpošilja se tudi v pletenicah po 3, 10, 20 in 40 kg., kg po 48 kr.

Lekarna Piccoli, „Pri angelju“
(2648—12) Ljubljana, Dunajska cesta.

Tržne cene v Ljubljani

dne 18. julija 1896.

Pšenica, htl.	gl. kr.	Špoh, povojen, kgr.	gl. kr.
Rž,	7—80	Surovo maslo,	—80
Ječmen,	5—	Jajce, jedno	—23
Oves,	7—	Mleko, liter	—10
Ajda,	9—	Goveje meso, kgr.	—64
Proso,	6—	Telečje	—60
Koruza,	550	Svinjsko	—64
Krompir,	270	Kostrunovo	—38
Leča,	12—	Pišanec	—45
Grah,	10—	Golob	—17
Fizol,	10—	Seno, 100 kilo	214
Maslo,	kgr. —90	Štama,	160
Mast,	—70	Drva trda, 4 metr.	620
Špoh, frišen,	—60	„ mehka, 4 „	460

Meteorološko poročilo.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
17.	9. zvečer	735.8	19.8	sl. jvzh.	oblačno	
18.	7. zjutraj	735.5	17.1	sl. jug	oblačno	14.7
„	2. popol.	735.1	16.8	sr. sever	naliv	

Srednja včerašnja temperatura 18.9, za 0.9° pod normalom.

Dunajska borza

dné 18. julija 1896.

Skupni državni dolg v notah	101	gld.	80	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	80	"
Avstrijska zlata renta	128	"	50	"
Avstrijska krona renta 4%	101	"	15	"
Ogerska zlata renta 4%	122	"	60	"
Ogerska krona renta 4%	99	"	55	"
Avstro-ogerske bančne delnice	978	"	—	"
Kreditne delnice	263	"	75	"
London vista	119	"	80	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	75	"
20 mark	11	"	73	"
20 frankov	9	"	51	"
Italijanski bankovci	44	"	30	"
C. kr. cekini	5	"	65	"

Izvirališče: Giesshübl Slatina. Železniška postaja. — Zdravilišče in vodozdravilnica pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije tužne
KISELINE
najboljša namizna in osveže-
valna pijača,
(1698—4) V.
preskušena pri kašlju, boleznih na
vratu, želodcu in mehurju.
Henrik Mattoni, Giesshübl Slatina.

Najlažje prebavljiva izmej vseh arseno- in železo-
držečih mineralnih vod.
Naravno arsen
in
Guberjev orelec
zelezodržeca
mineralna voda
SREBRENICA v BOSNI.
HENRIK MATTONI
Tuchlauben 14—16 DUNAJ Maximilianstrasse 5
Wildpretmarkt 5. (2266—6)
Karlovi vari, Franzensbad. — Mattoni in Wille, Budimpešta.

4000 bogatih ženskih
ženitnih ponudeb
iz najboljših stanov in rodbin tuzemstva in inozemstva je
za neposredno intervencijo zabeleženih pri oblastveno konces.
administraciji „Cupido“ v Budimpešti
VIII., Bezeredi utca 8. (2692—1)
Pojasnila in predlogi resnim ponudnikom proti retour-znamki.

Moderaci
izvrstne fačone, najboljši izdelek
(2220—15) **najceneje pri**
Alojziju Persché
Pred Škofijo 22, poleg mestne hiše.

Dr. Friderika Lengiel-a
Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, ka-
teri teče iz breze, ako se navrti
njeno deblo, je od pamtveka
znan kot najizvrstnejše lepilo;
ako se pa ta sok po predpisu
izumitelja pripravi kemičnim
potem kot balzam, zadobi pa
čudovit učinek.
Ako se namaže zvečer ž
njim obraz ali drugi deli polti,
ločijo se že drugi dan ne-
znatne luskinke od polti, ki postane vsled
tega čisto bela in nežna.
Ta balzam zgleda na obrazu nastale gube in ko-
žave pike ter mu daje mladostno barvo; polti pode-
ljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo
pege, žoljavost, ogerce, nosno rudečico, zajedce in
druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom
vred gld. 1.50.
Dr. Friderika Lengiel-a
BENZOE-MILO.
Najmilejše in najdobrodejnejše milo za kožo
nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr. (1849—13)
Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja
lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naro-
čila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1896.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v
srednjeevropskem času. (1705-163)

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden,
Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Steyr, Linz, Dunaj via
Amstetten. — Ob 6. uri 15 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje, Novo mesto.
— Ob 7. uri 10 min. osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selzthal v Solnograd, Steyr, Linz, Budejevice,
Plonj, Marijine vane, Heib, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko
čez Amstetten na Dunaj. — Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v
Kočevje, Novo mesto. — Ob 11. uri 50 min. dopoldne osonni vlak v Trbiž,
Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
4. uri popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Sel-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregence, Curih,
Genevo, Pariz, Steyr, Linz, Gmunden, Ischl, Budejevice, Plonj, Marijine
vane, Heib, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Am-
stetten. — Ob 6. uri 30 min. zvečer mešani vlak v Kočevje, Novo mesto.
— Ob 7. uri 44 min. zvečer osonni vlak v Lesce-Bled. — Vrh tega ob
6. uri 39 min. popoldne vasko nedeljo in praznik v Lesce-Bled.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 6. uri 52 min. zjutraj osonni vlak s Dunaja via Amstetten,
Solnograda, Bregence, Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gastein, Linz,
Steyr, Gmunden, Ischl, Aussee, Ljubna, Celovec, Beljaka, Franzens-
feste, Trbiža. — Ob 8. uri zjutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 8. uri
19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta. — Ob 11. uri 28
min. dopoldne osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prago,
Francovih varov, Karlovih varov, Heiba, Marijinih varov, Planja, Budeje-
vice, Solnograda, Linz, Steyra, Pariza, Genevo, Curiha, Bregence, Ino-
mota, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovec, Pontabla, Trbiža.
— Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta.
— Ob 4. uri 55 min. popoldne osonni vlak s Dunaja, Ljubna, Selzthal,
Beljaka, Celovec, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža. — Ob 8. uri 35 min.
zvečer mešani vlak iz Kočevja, Novega mesta. — Ob 9. uri 4 min. zvečer
osonni vlak s Dunaja preko Amstetena, iz Lipske, Prago, Francovih varov,
Karlovih varov, Heiba, Marijinih varov, Plonja, Budejevice, Solnograda,
Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabla, Trbiža. — Vrh tega ob 10. uri 28
min. zvečer vasko nedeljo in praznik iz Lesce-Bleda.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.) v Kamnik.

Ob 7. uri 23 min. zjutraj, ob 2. uri 5 min. popoldne, ob 6. uri
50 min. zvečer, ob 10. uri 25 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah
in praznikih.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.) iz Kamnika.

Ob 6. uri 55 min. zjutraj, ob 11. uri 15 min. dopoldne, ob 6. uri
20 min. zvečer, ob 9. uri 55 min. zvečer. (Poslednji vlak le ob nedeljah
in praznikih.)

!! Kolesarji, pozor!!

Kdor ljubi svoje zdravje, ta naj kupi

„Iliria“-kolo

ki je jedino na svetu prevideno s slo-
vensko zaščitno tovarniško znamko
in koje izdelujeta in prodajata

Saunig & Dekleva
v Gorici (Görz)

po sledeči ceni: „Iliria“-kolo I. vrste gld. 200.—, II. vrste
gld. 175.—, III. vrste ali takozvano „Lucifer“-kolo gld. 117.50.

Imata zastop dvokoles „Swift“ iz prošle orožarne
v Steyru, potem zalogo vsakovrstnih šivalnih strojev, pušk,
samokresov, streljiva i. t. d. Popravljata šivalne stroje
in dvokolesa. (2414—15)

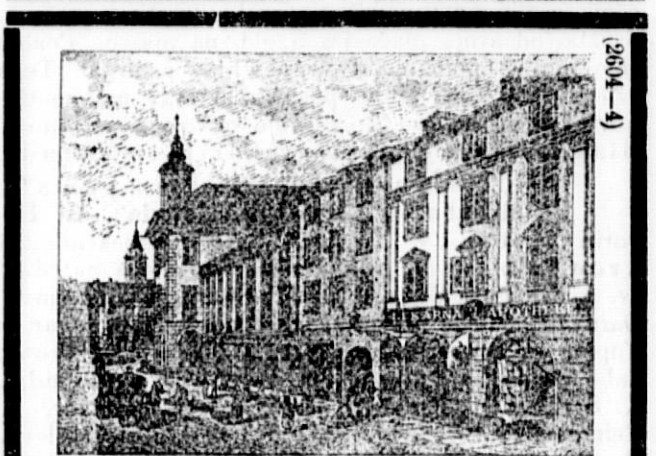
Zarezna strešna opeka, pre-
šana strešna zarezna opeka
(marseljska) in navadne oblike
s stroji delana strešna opeka

je za znižane cene

vedno na prodaj

v tovarni (2268—14)

Knez & Supančič
Ljubljana.

Štupa za prašiče

ali
svinjski hranilni redilni
in prašek.

Najboljše varstveno in dijet-
lično sredstvo za prašiče.

I zavoj 25 kr., 5 zavojev I gld.

Priporoča, prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja
lekarna Trnkóczy v Ljubljani
pri rotožvu, zraven mestne hranilnice.

Službo poštne upraviteljice

išče gospodičina z dobrimi spričevall. — Kje, pove
upravnistvo „Slov. Naroda“. (2412—7)

100 do 300 goldinarjev na mesec
lahko zaslužijo osebe vsacega stanu v vseh kra-
jih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s
prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in
srečk. — Ponudbe pod „Leichter Verdienst“
Rudolfa Mosse na Dunaju. (2482—7)

Opekar

z dobrimi spričevall, išče službe.
Gre na zahtevanje 14 dnij na poskušajo. —
Ponudbe upravnistvu „Slov. Naroda“. (2678—2)

Mesnica

se odda pod ugodnimi pogoji takoj s I. avgustom
v najem ali pa prodaj v Spodnji Šiški. — Več se
poizve pri gospodu Jostpu Seidl-u, mesarju
v Spodnji Šiški št. 13. (2666—4)

Trgovski učenec

s primerno šolsko omiko, se vzprejme v trgo-
vino z mešanim blagom na deželi.

Kje? pove iz prijaznosti upravnistvo „Slo-
venskega Naroda“. (2675—3)

Trgovina

z mešanim blagom

v večjem kraju na Dolenjskem, z dobrim
prometom in zalogo blaga za 2000 gld., se takoj
odda prav ugodno. (2651—5)

Več pove gospod A. Kališ v Ljubljani.

Lepe, še trde

„slive“

(Ringlotten) kupujejo (2689—1)

Avg. Tschinkel-na sinovi v Ljubljani.

Postranski zaslužek

150—200 gld. mesečno za osebe vseh poklicnih vrst,
ki se hoté pečati s prodajo zakonito dovoljenih srečk.
— Ponudbe na „Hauptstädtische Wechselstuben-
Gesellschaft Adler & Comp., Budapest“. (2568-9)

Ustanovljena 1. 1874.

Stanovanja

se oddajo

v novosezidani hiši na Mesarski cesti.

Stanovanja obstojé iz sobe, kuhinje in drvar-
nice in tudi iz dveh in treh sob s kuhinjo in
drvarnico. — Natančneje se izve pri gosp. Eliji
Predovič-u, Poljanski trg h. št. 5. (2695)

Resnica.

Občno je pripoznano, da se imajo
sedanje dame zahvaliti za ono mično
kožno barvo in ono zamolklo in aristo-
kratsko polt, ki je jedino znamenje prave
lepote, Pompadourini pasti. Vedno čista,
nikoli raskasta ali razpokana koža, obraz
in roke, proste ogercev, mehurjev, ozeb-
linskih in vročinskih peg, vsi teprednosti
se vedno dosežejo, ako se za toaletto rabi pristno Pompa-
dourino pasto, Poudre Pompadourine in Rix-ovo milo. —
Te higijenične parfumske predmete često priporočajo zdrav-
niki. III. (2119—7)

Da se izogne ponaredbam, prepričaj se, ako ima
vsak flakon tudi podpis Rix-a, Dunaj II., Frater-
strasse 16, Rix-Hof.

Vozni listki v Sev. Ameriko

(2646—2)

pri

nizozemsko-ameriški
parobrodni družbi.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7 DUNAJ.

Vsak dan odprava z Dunaja.

Pojasnila zastoj.

Vzprejme se poštna ekspeditorica

(na deželi), katera je že službovala ter je zmožna samostojno delovati. Taiste, katere bi prevzele tudi druga pisarniška dela, imajo prednost. Plača po dogovoru. — Ponudbe pod šifro J. D. 48 upravnistvu „Slov. Naroda“. (2680—2)

Zaradi neozdravljive bolezni svojega moža
prodam takoj na najboljšem prostoru nahajajočo se, popolnoma opravljeno

brivnico

po nizki ceni.

(2691—1)

Julija Dianič v Novem mestu.

Največje skladišče raznega semena

n. p.: nemške, štajerske, inkarnat, turške in travniške detelje, raznih vrst pesnega semena, splošno znano kot najboljša krma za živino; travnega semena za suhe, mokre, peščene in glinovite travnike; velika izbira semena za salato, kumare, peteršilj, zeleno, sladki grah, fižol in vse druge vrste semena za zelenjad. — Proseč mnogobrojnega poseta

(2018—20) Peter Lassnik.

Podpisane si usoja priporočati svoje, na podlagi večletne bolnišniške prakse izgotovljene

pasove za kilove

in se bode potrdil, da pri vseh, po meri naročenih obvezah in aparatih popolnoma ustreže individualnim zahtevam. Pohvaliti se sme že zdaj z najboljšimi zdravniškimi priporočili.

Z velespoštovanjem

K. Piotrowski

dobavitelj za razne bolnišnice in zavoda, član univerzalnega društva za tehniške pripomočke za zdravilstveno vednost itd.

Ljubljana,
Poljanski nasip 48.

I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služeb

Ljubljana G. FLUX Breg št. 6 2690

Isče nujno: 5 gostilniških kuharic za Bled, Trbiž, Zagreb, Kranj in Beljak; več zasobnih kuharic, tudi k 2 osobama, plača 10—12 gld.; 2 hišni za tukaj in drugod, prav dobra mesta; navadno ključarice z jamščino; prodajalke za trgovino z mešanim blagom; 3 kavačunajoče natakarice; 2 sedni blagajničarici za kavarne v Zagrebu; 2 strežnički za tukaj; ženo k otrokom in pestunjo; 10 deklet za raznovrstna dela; 2 graščinska kočijaža, 20 gld. plače in vse prosto.

Ogersko-hrvatsko delniško pomorsko
2222 parobrodno društvo v Reki. (15)

Preko Reke

najkrajša in najvarnejša, mej otoki se vijoča vožnja črta (elegantni, z največjim komfortom opremljeni, električno razsvetljeni parniki)

Hitre vožnje:

V noči od sobote na nedeljo ob

1. uri v Kotor preko

Zadra-Spljeta in Gruča.

Vsak torek v Spljet-Metkovič.

Vsak petek v Lošinj-Zadar-Spljet.

Vsako sredo poštne parniki v Zadar-Spljet in na otoke do Kotora.

Vožni redi se nahajajo v Waldheim-ovem „Kondukturju“ števil. 593—604.

Odklikovan na svetovni razstavi (1602) v Čikagi s svetinjo. (32)

P. n.

Svoj bogato ilustrovani žurnal nakičenih (2302—14)

ženskih klobukov

razpošiljam poštne prosto in zastoj.

Henrik Kenda v Ljubljani.

Vzprejme se

praktikant

z lepo pisavo in primerno izšolan v neko tukajšnjo asekurandno pisarno. — Lastnoročno pisane, s pričevali opremljene ponudbe pošiljajo naj se pod naslovom „Asekurandno“ upravnistvu „Slov. Naroda“. (2640—5)

Trgovina z mešanim blagom.

Večja, staro renomirana, v najboljšem prometu stoječa, dobro upravljena in na najlepšem prostoru se nahajajoča trgovina z mešanim blagom v večjem kraju na Dolenjskem, blizu železnice, se zaradi bolehnosti lastnika odda pod prave ugodne pogoje. — Dva mlada podjetna trgovska pomočnika imata prednost.

Več pove iz prijaznosti upravnistvo „Slovenskega Naroda“. (2652—5)

Hitite in naročite, dokler je še kaj zaloge!

Nakupna prilika, kakor je še ni bilo!

Vsled razpusta jedne največjih tovarn za ure v Švici sem dobil nalog razprodati še nahajajočo se zalogo prva remoniranih žepnih ur na sidro s sekundnim kazalom in garantirano dobro idočih po nezaslišano nizki ceni (2636—3)

gld. 2.90 gld. 2.90.

Naj torej nikdo ne zamudi, te nikdar več v življenji se ponavljajoče ugodne prilike izkoristiti, dokler je kaj zaloge in naj vsakdo naroči tako prva remonirano žepno uro na sidro; vsak naročitelj take ure dobi krasno verižico brezplačno. Jedino in izključno se dobiva proti povzetju ali poprejšnji vpošiljavi zneska pri

komisijski hiši za ure Blodek N.

Dunaj II/3 Miesbachgasse 7.

Neugajajoče se vzame nazaj.

F. Cassermann

krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme in poverjeni zalagatelj c. kr. unif. blagajnice drž. železnic uradnikov v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje civilnih oblek po najnovejši f-čoni in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču.

Nepremočljive haveloke

izdeluje po najnižji, brezkonkurenčni ceni. — Gospodom uradnikom se priporoča za izdelavanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor sablje, meče, klobuke za parado itd. (2191—17)

Podpisana naznanjam, da izvršujem

sedlarsko obrt

o bolezni svojega moža sama s pomočjo jako izurjenega poslovođe na Dunajski cesti št. 25.

Vsa v to stroko spadajoča nova dela, kakor tudi popravila izvršujejo se solidno, brzo in ceno.

Z odličnim spoštovanjem

(2548—4) Viktorija Ban.

Karola Wolf-a

restitucijski fluid.

(Izveleček iz izvrstnih gorskih zeljši).

Mnogo preskušeno osveževalno in okrepčevalno sredstvo po težkih naporih, trajnih ježah itd. — Najbolje se je obnesel pri vseh vnanjih boleznih, kakor: protin, revmatičnem otrpnenju, zvitju in pretegnenju žil itd. Cena steklenici 1 gld. 25 kr.

Karola Wolf-a

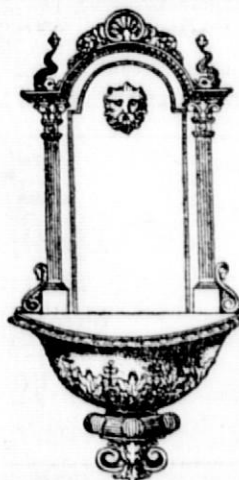
redilni prašek za živino.

Preskušeno pri vseh domačih in koristnih živalih, kakor pri konjih, govedih, ovcah, prešičih itd., če nečejo jesti, če slabo prebavljajo, izvrstno varovalno sredstvo proti kužnim boleznim. Cena zavitku 45 kr. (1224—83)

Premovano. — Mnogobrojna pismena priznanja. Dobiva se v vsaki lekarni. Glavna zaloga pri jedinem izdelovalcu

K. Wolf-u, lekarju v Vipavi, Kranjsko.

Pazi naj se na varstveno znamko. — Razpošilja se vsak dan po pošti.

Ivan Jainschigg

vodovodni instalatér in stavbinski klepar

Ljubljana, Gradišče št. 16

se priporoča častitemu p. n. občinstvu za prevzemanje vseh v njegovo stroko spadajočih del, kakor

za vodovodne naprave in stavbinska kleparska dela

in vsakerane poprave, ter jamči za najboljšo in najsolidnejšo izvršitev z dobrim blagom in po prav zmernih cenah. (2637—2)

(2051) FRAN CHRISTOPH-ov (9)

svetli lak za tla

je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.

Zaradi teh praktičnih lastnosti in jednostavnega rabljenja se posebno priporoča, kdor hoče sam lakirati tla. — Sobse se v dveh urah zopet lahko rabijo. — Dobiva se v raznih barvah (prav kakor oljate barve) in brezbarven (ki daje belo svet). — Uzorci lakiranja in navod rabi dobé se v vseh zalogah.

Dobiva se v Ljubljani pri
Ivana Luckmann-a nasledniku:
Antonu Stacul-u.

FRAN CHRISTOPH,
izumitelj in jedini izdelovatelj pristnega svetlega laka za tla, PRAGA & BEROLIN.

L. Luser-jev obliž za turiste.

Gotovo in hitro upljujejoče sredstvo proti kurjim očesom, zalljem na podplatih, petah in drugim trdim praskam kože.

Veliko priznanih pisem je na ogled v

glavni razpošiljalnici:
L. Schwenk-a lekarna

1850-27 Melding-Dunaj.

Pristen samo, če imata navod in obliž varstveno znamko in podpis, ki je tu zraven; torej naj se pazi in zavrne vse manj vredne ponaredbe.

Pristen v Ljubljani: J. Mayr, Mardetschlager, U. pl. Trnkoczy, G. Piccoli, L. Grebel; v Rudolfovem S. pl. Sladovič, F. Haika; v Kamniku J. Močnik; v Celovcu A. Egger, W. Thurnwald, J. Birnbacher; v Brezjah A. Aichinger; v Trgu (na Korškem) C. Menner; v Beljaku F. Scholz, Dr. E. Kumpf; v Gorici G. B. Pontoni; v Wolfenbergeru A. Huth; v Kranju K. Savnik; v Radgoni C. E. Andrien; v Idriji Josip Warte; v Radovljici A. Roblek; v Celju K. Gela; v Črnomlju: F. Haika.

Mala oznanila

Pod Trnovo št. 2.

Veliko zalogo

Klobukov

priporoča

J. Soklič.

(1726)

Pod Trnovo št. 2.

Z najraznovrstnejšimi, štirikrat na dan svežimi, ukusnimi, zdravimi in slastnimi, v

slaščičarski in pekovski obrt

spadajočimi izdelki postreže točno tvrdka

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21. (1734)

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (1742)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaupamenujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vpsolati.

Kavarna I. Lekan

(„Pri Virantu“)

na Sv. Jakoba trgu.

Podpisane se priporočam sl. občinstvu za obilen obisk moje kavarne ter zagotavljam dobre pijače ter točno postrežbo.

Z velespoštovanjem

Ivan Lekan,

kavarnar.

(1727)

Glavna zaloga prvih tovarn najfinejših klobukov

J. S. BENEDIKT

Ustanovljeno i. 1830. Ljubljana Pri „predici pri križu“.

Stari trg št. 1/6. 2097

Prekupovalcem tovarniške cene. Ceniki se pošiljajo brezplačno.

Prej **Albert Robida** Prej M. Učak M. Učak

v Ljubljani, Rožne ulice št. 5

izvršuje po najnižjih cenah

sobna slikarska dela

v vsakem slogu in ima tudi na blagovoljni ogled veliko zbirko najnovejših vzorcev. — Dela na deželi se vzprejemajo ob vsakem času. — Naročajo se dela lahko tudi pisanim potom. (1743)

Prej **Alojzij Erjavec** Prej J. Zor J. Zor

(1728) čevlarski mojster

v Ljubljani, Čevlarske ulice št. 3

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročanje raznovrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinejše do najprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Sobni slikar **Josip Erbežnik** Sobni slikar

Poljanska cesta 17 Moste 33

izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela, kolikor mogoče po najnižjih cenah.

Za ukusno in trpežno delo se jamči.

Naročila pisanim potom: Moste št. 33.

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.

Plesarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljate barve, lak in pokost. (1744)

Zaloga originalnega karbolina. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Fr. Kaiser

puškar v Ljubljani,

Šelenburgove ulice št. 6 1729

priporoča svojo veliko zalogo orožja za lov in osebno varnost, streljiva in potrebščin za lovce. Specialitete v ekspresnih puškah in pištolah, ki jih sam izdelujem. Popravki se izvršujejo v moji delavnici.

Tapetniška kupčija **OBREZA** v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.

10 gld. samo stane pri meni fin modro na peresih (Feder-matratze) iz najboljšega blaga solidno narejen. Ne zamenjajte mojih kot najboljši znanih modrocev z onimi, kot jih tukajšnji mizarji nepopolnoma izvršene ponujajo. Zimnice od 17—30 gld.; divani, otomani, garniture in vsa tapetniška dela po najnižji ceni. (1737)

Največja zaloga elegantnih in močnih otročjih vozičkov od 6 gld. naprej do 25 gld.

Mehanik

(1745) **Ivan Škerl**

Opekarska cesta št. 16 v Ljubljani

izdeluje in popravlja šivalne stroje in velocipede ter se priporoča p. n. občinstvu za izvrševanje v njegovo stroko spadajočih del in popravkov po najnižjih cenah. Vnanja naročila se točno izvršujejo.

IVAN URAN

Ljubljana, Gradišče št. 3, Igriške ulice št. 3

priporočata p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih pečij in glinastih snovij kakor tudi štedilnikov

in vseh v to stroko spadajočih del po nizkih cenah. (1730)

Ivan Jax (1738)

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Ceniki zastoj in franko.

HENRIK KENDA

v Ljubljani.

Najbogatejša zaloga za šivilje.

(1746)

Ivanka Toni

(1731) v Vodmatu št. 3

priporoča p. n. občinstvu, zlasti gg. posestnikom konj in vozov, svojo

kovaško obrt

izdeluje vsa v to stroko spadajoča dela, posebno priporoča gg. hišnim posestnikom

vezi za stavbe

ter jamči za dobro delo in točno potrebo.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 16 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 16

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (1739)

ANTON KOŠIR

v Ljubljani, v Kolodvorskih ulicah št. 39, poleg juž. kolodvora

priporoča svojo zalogo izvrstnih jermenov za stroje in jermenov za šivanje po nizkih cenah.

Kovčeki „en gross“ gg. trgovcem po najnižjih tovarniških cenah. (1747)

G. Tönnies

v Ljubljani.

Tovarna za stroje, železo in kovinolitnica.

izdeluje kot posebnost: vse vrste strojev za lesoreznice in žage. (1732)

Prevzame cele naprave in oskrbuje parostroje in kotle po najboljši sestavi, slučajno turbine in vodna kolesa.

Telegram! Veliko zalogo suknenih ostankov

(1740) prodam pod ceno.

Hugo Ihl, Pred škofijo šte. 2.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo 1748

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč

najprostejših, kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popraviljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrše.

Ustanovljeno leta 1847.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Ljubljana, Turjaški trg št. 7 in Gospodske ulice (Knežji dvorec).

(1733)

Fran Detter

Ljubljana, Stari trg šte. 1.

Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvrstne slamo-reznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti cenó. (1741)

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Svoji k svojim!

Kavarna

J. Kramar

Ljubljana (1749)

Dunajska cesta št. 5.

DOBRÁ ÚSPORNÁ KUCHYNĚ

Maggi-jeva sabelka za juhe je jedina svoje vrste, da se hipoma vsaka slaba mesna juha naredi dobra in krepka, — zadošča malo kapljic.

Istotako se priporočajo Maggi-jevi bouillonovi zavojčki po 15 in 10 vin. za hitro pripravo izvrstne, gotove mesne juhe.

Dobiva se v vseh drogerijah, špecerijskih in delikatesnih prodajalnicah.

(2619)

Št. 21.803.

Razglas.

(2685—2)

Podpisani magistrat najame sposobnega

oglednika zgradb.

Kdor želi sprejet biti v to začasno službo, stavi naj svojo ponudbo podpisanemu magistratu ali pa se oglasi v navedeno svrhu pri mestnem stavbinskem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski

15. dan julija 1896.

Fran Meisetz

juvelir in zlatár

se usoja s tem naznanjati, da je svojo

prodajalnico na Mestnem trgu št. 13

(poprej Jos. Sparovitz)

na novo upravitel in odprl ter se bode prizadeval ustreči željam častitega občinstva z bogato zalogo in zmernimi cenami.

Vsa v njegovo stroko spadajoča naročila in popraviljanja se bodo v lastni delavnici izvrševala dobro, hitro in po ceni.

(2658—3)

Št. 20.408.

Razglas.

(2633—3)

Pri ljubljanskem magistratu izpraznjeno je službeno mesto blagajničnega praktikanta

za katero je določen adjutur 480 gld. na leto.

Kdor hoče za to službo prositi, mora dokazati splošno vsposobljenost, starost, znanje jezikov in osebne razmere ter da se je izšolal na višjem gimnaziju ali na višji realki, oziroma na njima enakem zavodu.

Kdor službo dobi, je zavezan narediti izpit iz državnega računarstva in blagajniški izpit v dveh letih po nastopu službe.

Prošnje, opremljene z omenjenimi dokazili, vložiti je

do 30. julija 1896

pri podpisanem magistratu.

Mestni magistrat ljubljanski

30. dan junija 1896.

Za slabotne osebe

trpeče na pomanjkanju krvi in na živcih

kakor tudi

za blede in medlujoče otroke

se uporablja

železnato vino

lekarnarja PICCOLI-ja „pri angelju“ v Ljubljani

s prav poveljnim uspehom. (2635—3)

Steklenica velja gld. 1.—, 5 steklenic gld. 4-50.

Poštna naročila se izvrše obratno; poštino plača naročitelj.

Usojam se s tem najjudneje naznaniti visokočastitemu p. n. občinstvu, da sem prevzel z dnem 1. t. m.

(2645—3)

hotel in restavracijo Fischer v Kamniku (Kranjsko)

in jo bodem vodil na svoj račun.

Za dobre pljače, okusna jedila po nizkih cenah, kakor tudi za solidno postrežbo se bode najbolje skrbelo.

Istotam je na razpolaganje 16 z vso udobnostjo opremljenih sob po zmernih cenah.

Hotelski sluga pri vsakem vlakcu.

Trgovski potniki imajo posebne prednosti cen.

Za mnogobrojno obiskovanje prosi največjim spoštovanjem

Emilij Keržnik.

P. n.

Usojamo se najjudneje naznaniti, da smo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 11, na dvorišču „pri Figovcu“ ustanovili

zalogo svojih izbornih mlinskih izdelkov

in sicer vseh vrst belih mok in otrob in ob enem spravljamo v promet novo vrsto

Corona tečna moka

katera je povsod znana kot izborna; za udobnost p. n. odjemalcev smo uvedli izvirne vreče po 25 kilogramov in se vrši prodaja po izvirnih tovarniških cenah. Ako se vzame 5 kilogramov ali več, se vsaka množina dostavlja stroškov prosta na dom ali na vsak kolodvor. Prosimo, da se naša nova zaloga vzprejme s popolnim zaupanjem, katero se bode v vsakem oziru opravičilo.

Z velespoštovanjem

zaloga Dunajska cesta št. 11 „pri Figovcu“ v Ljubljani

(266—5)

delniškega paromlinskega društva Union v Oseku.

Cement

traverze, železniške šine, vsakovrstno železo za vezi, strešni papir, štorje za obijanje stropov, samokolnice, cinkasto in pocinkano ploščevino, vsakovrstna kovanja za okna in vrata,

sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje

priporoča po zelo znižanih cenah

Andr. Druškovič

trgovec z železnino

(2173—29)

v Ljubljani, na Glavnem trgu št. 10.

Zahvala in priporočilo.

Zahvalivši se najlepše za dozdej mi izkazano zaupanje, usojam se naznaniti, da sem ustanovil zdaj

v Parnih ulicah

lastno novo delavnico v večjem štilu

ki je opremljena z najnovejšimi pomožnimi stroji in more ustrezati popolnoma vsem tehničnim zahtevam ter prosim, ker imam na razpolago izbrane delavske moči, da se me tudi nadalje počasti z naročili; posebno se priporočam za dobavo zidovnih vezij, vijakov, strojnih delov iz kovanega železa, vrtilnih oknic, katere jedino jaz izdelujem tukaj, potem za finejša umetna ključarska dela, kakor vrata, ograje za balkone, terase, stopnice, grobe, vrtove in komunije, križe in figure za stolpe, dalje za svetilke, lestence, hišno opravo iz kovanega železa, predstreške, izveske ter druga konstrukcijska dela.

Prevdarki stroškov in risarije brezplačno in poštne prosto.

S spoštovanjem

Ivan Spreitzer

stavbinski in umetni ključar.

(2641—5)

Restavracija na južnem kolodvoru v Ljubljani.

Zahvaljujé se za tekom 25 let kot restavratérju v Ljubljani mi izkazano naklonjenost in zaupanje, usojam se uljudno naznaniti, da mi je slavno ravnateljstvo južne železnice poverilo meseca maja

vodstvo restavracije na južnem kolodvoru v Ljubljani

katera je bila pred kratkim popolnoma prenovljena, restavracijski vrt, največji v Ljubljani, pa povsem novo opravljen; v njem je prostora za 1000 oseb. Izborna razsvetljava z žarnicami. Ob vsakem času sveže gósko marčono in izvirno plzensko pivo neposredno od seda, najboljša namizna in obedna vina, velika izbira tu- in inozemskih vin v steklenicah, desertnih in penečih se vin (šampanjca itd.), priznana izborna kuhinja. Primerno nizke cene, točna, prijazna in pozorna postrežba.

K mnogoštevilnemu obisku najuljudneje vabi

IV. Hafner, železniški restavratér.

Za hišnika ali „majerja“

se ponuja 40 let star mož, dobro izurjen v kmetijstvu, poljedelstvu in živinoreji.

Natančneje se izvé pri upravnistvu „Slovenskega Naroda“.

(2694)

Hiša

z dvema slikanima sobama, nasajenim vrtom in rjivo, se iz proste roke proda ali pa tudi odda za stanovanje v Stanečah pri Št. Vidu nad Ljubljano.

Kupci naj se og'asé pri **M. Merhar**, Pred Škofijo št. 20 v Ljubljani.

(2667-5)

DR. JULIJ SCHUSTER

se je vrnil s svojega potovanja.

(2681)

Izdelovanje perila

Na debelo! Za gospode, gospé in otroke. Na drobno!

Prevezemajo se opreme za neveste. (2158-17) Ustanovljeno leta 1870. i Cena in blago brez konkurence!

Centili v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku se na zahtevanje pošiljne prosto pošiljajo.

Za brezhiben kraj in najsolidnejšo postrežbo jamči tvrdka **C. J. Hamann** v Ljubljani
zalagatelj perila več c. kr. častniških uniformovališč in uniformovanja v naši c. in kr. vojni mornarici.

V nedeljo dné 19. julija „Pri Virantu“

veliki koncert z brilantnim ognjemetom.

I. vrsta vrteči se križi. — II. vrsta tri ovetlice. — III. vrsta tri ognjena kolesa. — IV. vrsta trije tourbilloni. — V. vrsta tri solna. — VI. vrsta tri solna. Konečno

Sodoma in Gomora

z bengalično razsvetljavo, prirejeno od **Weizl-a** ml. Začetek ob 4. uri. Vstopnina 15 kr.

K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi z velespoštovanjem **August Weizl**.

Pri neugodnem vremenu vrši se koncert prihodnjo nedeljo. (2693)

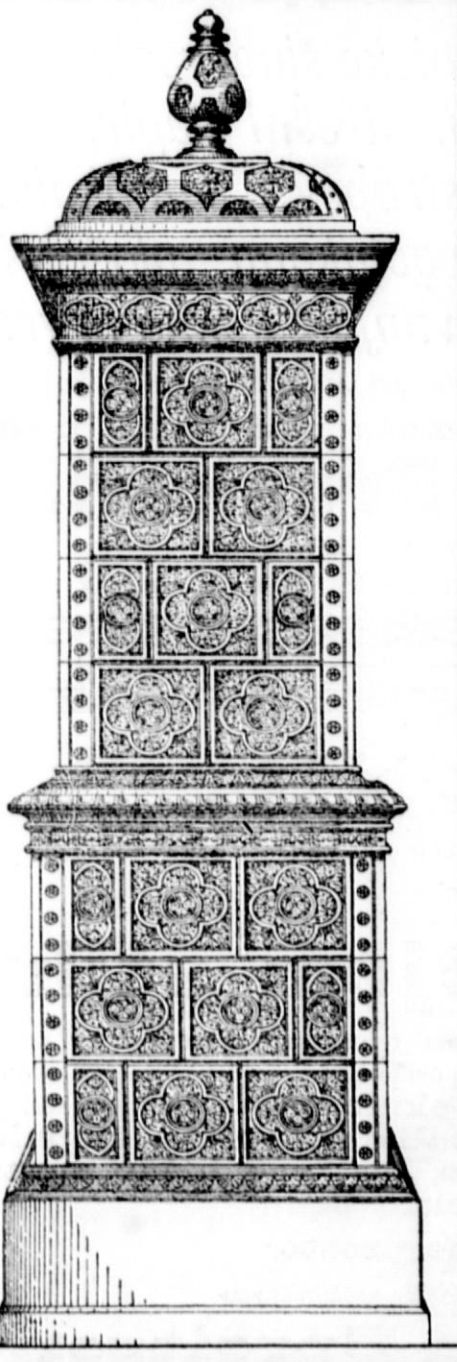

odpravi v 7 dneh popolnoma (2677-2)

dr. Christoff-a izborni neškodljivi

Ambra-crème

jedino gotovo učinkujoče sredstvo proti pegam in za olepšanje polti. Pristno v zeleno zapečatenih izvirnih steklenicah po 80 novč. ima na prodaj **Jos. Mayr-ja** lekarna v Ljubljani.

Zmaga domače industrije!

Vsled najdbe in nakupa mogočne lege posebno ognjevarne, čisto na belo se žgoče ilovice na Kranjskem sem v prijetnem položaju

posebno ognjevarne peči

iz kremenate ilovice

v vseh zaželenih barvah, kakor: bele, crème, slonokostene, oranžne, sivo-olivne, platino-sive, rococo-bisernosivkaste, kostanjebarvene, kavnorujave, temnobronasto zelene, svetlobronasto zelene, modrozelenkaste, višnjevozelenkaste, mahovozelene, morskozelene itd. itd. izdelovati ne samo mnogo trpežnejše in elegantnejše kakor doslej, nego tudi mnogo ceneje in tako, da niti pri najvišji temperaturi niti pri hipni spremembi temperature ne počijo.

Štedilna ognjišča z belo, modrosivo in najfinejšo obkladbo iz emajlovih plošč.

Stenske obkladbe za kopelji, kuhinje itd. z slikanim vžganim robom elegantno in po ceni.

Kipi iz terakote, podstavki za vaze, konsole, vrtni okraski itd. itd.

v največji izberi.

Tudi priporočam gosp. p. n. tovarniškim posestnikom svojo

(2644-3)

posebno ognjevarno kremenovo opeko

za ognjišča pri parnih kotlih.

Postavljanje pečij, štedilnih ognjišč, kopalnih banj itd. se izvršuje po izurjenih lastnih monterjih.

Na ogled svojih razstavnih skladišč, **Lončarska steza št. 2** in **Trnovski pristan št. 4** vabim tudi nekupce najuljudneje.

August Drelse

tovarne za peči in lončeno blago v Ljubljani.

Premirane in odlikovane na večih razstavah.